TUDEM YAYIN GRUBU

iyikitap

ÇOCUK VE GENÇLİK KİTAPLARI DERGİSİ

Mort Ziff yaşıyor!

Frida Diego'yu seviyor!

Latif'in rüyası

Büyük Sevgi Oteli'nde buluşalım

Dilek Sever: Sanmayın, kanmayın, inanmayın!

Koyun kralın veliahtı kurt olur...

Şubat 2018 • SAYI 101
ÜCRETSİZDİR
www.iyikitap.net
ISSN 1308-8866

merhaba

*"...yaşam bir yanıt değil, bir sorudur; bunun yanıtını sadece siz bulabilirsiniz."**

Ursula K. Le Guin ve Enver Ercan, 22 Ocak'ta aramızdan ayrıldı. Onları bir arada anmamızı sağlayan, acı bir kronolojik tesadüf olsa da yaşama verdikleri yanıtla, dünyamızı zenginleştiren iki dev yazın insanıydı yitirdiğimiz. İlki bilimkurgu ve fantastik edebiyatın dünyaca önemli isimlerinden, diğeri şiirimizin ve yayıncılık yaşamımızın duayenlerinden... Mirasları daha pek çok kuşağı edebiyatla buluşturmaya; yaşama yeni yanıtlar bulmalarına yardımcı olmaya devam edecek.

"tuhaf bir adamsın vesselam
canını sıkan bir sokağı
boyuyorsun da
kırmızıya
bir yaprak düşse dalından
*altında kalıyorsun"***

Yarıyıl tatilinin sürdüğü bu soğuk günlerde, sizi çocuk edebiyatının sıcacık dünyasıyla buluşturan bir dergi hazırladık. Çocuk ve gençlerimizin kendi yanıtlarını bulma süreçlerine katkı sunmanın yolu iyi kitaplardan geçiyor.

Keyifli okumalar!

** Ursula K. Le Guin, Her Yerden Çok Uzakta*

*** Enver Ercan, Gece*

Safter Korkmaz

iyikitap Aylık Yaygın Süreli Yayın / 15.000 adet basılmıştır. Ücretsizdir. ISSN: 1308 - 8866
İmtiyaz Sahibi: Tudem Eğitim Hizmetleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. adına İsa Aykanat **Yayın Yönetmeni:** İlke Aykanat Çam
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü: Safter Korkmaz **Yazı İşleri:** Suzan Geridönmez
Tasarım - Uygulama: Burak Tuna, Nayime Serbest **Kapak İllüstrasyonu:** Yusuf Tansu Özel
Baskı ve Cilt: Ertem Basım Yayın Dağıtım San. Tic. Ltd. Şti. Eskişehir Yolu 40. km. Başkent OSB 22. Cadde No: 6 Malıköy / Ankara 0 (312) 284 18 14
İrtibat Adresi: 1476/1 Sk. No: 10/51 35220 Alsancak - Konak / İzmir **Tel:** 0(232) 463 46 38 **e-posta:** iyikitap@tudem.com
www.iyikitap.net iyikitapdergisi iyi_kitap

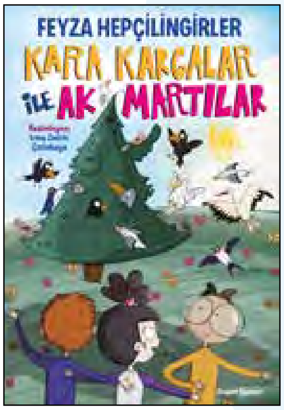
"Öteki" ol(ma)mayı ne zaman öğreniriz?

Feyza Hepçilingirler, son kitabı *Kara Kargalar ile Ak Martılar*'da zihnimizde ne zaman yer ettiğini çoğumuzun anımsayamadığı "öteki" algısını, kargalarla martılar arasında paylaşılamayan bir çam ağacı üzerinden irdeliyor.

Yazan: **Nida Dinçtürk**

Henüz ilkokula başlamamıştım, çok net anımsıyorum, babama, biz hangi takımı tutuyoruz, diye sorduğumu. Bir süre sonra da biz solcu muyuz yoksa sağcı mı, diye sormuştum. Babamın o zamanki yanıtları hiçbir yönlendirme taşımayan, basit yanıtlardı. Ama büyüdükçe herkesin babasının böyle basit yanıtlar vermekle yetinmediğini anladım. Mesela, ben ilkokula elimde matarımı sallaya sallaya giderken, yaşıtım olan nice arkadaşımın okula Alevi olduklarını kimseye söylememeleri tembihlenerek gönderilmeleri, başka babaların verdiği pek de basit olmayan yanıtlarla alakalıydı. Benim bu hikâyeleri anca üniversiteye geldiğimde dinlemiş olmam ise hayatımdaki büyük bir boşluğa işaretti. Bu yüzden gerçekten bilmiyorum, tam olarak ne zaman "ötekileştirmeyi" bu kadar içselleştirdiğimizi. Ten renklerimizi, dillerimizi, doğduğumuz yeri kaç yaşımızdan itibaren ciddi bir varoluş meselesine çevirip kendimiz gibi olmayana ne zaman savaş başlattığımızı...

Kara Kargalar ile Ak Martılar
Feyza Hepçilingirler
Resimleyen:
Irma Zmiric Çetinkaya
Doğan Egmont, 32 sayfa

Feyza Hepçilingirler, Doğan Egmont'tan çıkan son çocuk kitabı *Kara Kargalar ile Ak Martılar*'da, kafamızda ne zaman oturduğuna emin olamadığımız bu ötekileştirme algısına kuş cıvıltıları ile erken müdahale etmeyi hedefliyor. "Öteki" meselesine dair başarılı bir özdeşleştirme yakalayan kitap, bir okulun hemen bitişiğindeki koca çamı mesken tutan martılar ile kargaların ağacı bir türlü paylaşamamasını anlatıyor. Martılar her akşam, günü bitirmek için çama tüneyen kargaları püskürtmeye karar verip ağacı işgal etmeye kalkışınca işler çığırından çıkıyor. Yükselen gaklamalara çocuklar da katılıp kara kargacılar ve ak martıcılar diye kendi içlerinde ayrılınca, koca çam meseleye el koyuyor. Önce renkleri ve sesleri yüzünden kuşları ayrıştırmaya kalkışan çocukları azarlıyor, sonra da kuşlara dönüp "Ben tek renk, tek ses istemiyorum ki üstümde. Ben çok ses, çok renk istiyorum," diyor.

Dile gelen bir ülke gibi konumlandırılan koca ağaç, tam da hepimizin ihtiyacı olan bir bilge gibi konuşuyor. Irma Zmiric Çetinkaya'nın canlı çizimleriyle keyiflenen *Kara Kargalar ile Ak Martılar,* kelimeler üzerinde yaptığı şekilsel oyunlarla da okurunu metinle bütünleştirmeyi deniyor.

Hepçilingirler, satır aralarında barış çağrısında bulunduğu kitabıyla toplumdaki mutlak barışın tesisi için en doğru kitleye sesleniyor. Biz zehirlenmiş erişkinler için ise geriye, öğrenilmiş tüm ötekilikleri unutabilmeyi dilemekten başka bir şey kalmıyor.■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Öykünün özgünlüğü	★★★★★
Grafik tasarım	★★★★★
Hedef kitleye uygunluk	★★★★★
Baskı kalitesi	★★★★★

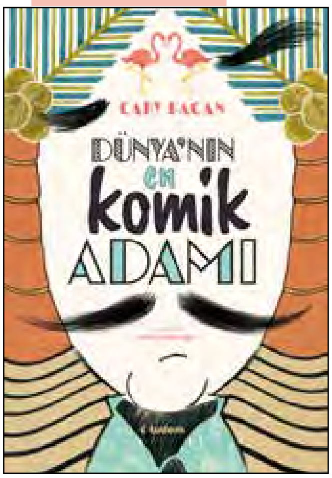
UNUTULMAZ BİR TATİLİN BELLEK FOTOĞRAFLARI

Toronto'da, dört bir yanın karla kaplı olduğu Aralık ayında küçük Norman, birer yaş farkla sıralandıkları ağabeyleri Larry ve Marcus ile rutin hayatını sürdürmektedir.

Yazan: **Karin Karakaşlı**

Dünyanın En Komik Adamı
Cary Fagan
Türkçeleştiren: Damla Kellecioğlu
Tudem Yayınları, 184 sayfa

Çocukluğun en büyük büyüsü, küçük şeylerden alınan zevk ve hayal gücüyle kurulan oyunlardır. Dünyanın en sıkıcı gününü bile, oturduğu yerden bir maceraya dönüştürme gücü vardır çocuğun. Cary Fagan'ın *Dünyanın En Komik Adamı* romanı işte böyle bir çocukla, 11 yaşındaki Norman Fishbein'la tanıştırıyor bizi.

Tudem Yayınlarından daha önce *Şapkada Eriyen Bay Karp* kitabı çıkan Cary Fagan, bu kez kendi çocukluğundan, 1960'lı yıllarda ailesiyle Noel tatilinde gittiği Miami Beach tatilinden ilham almış. 1965 yılında geçen roman, pek çok nostaljik ayrıntısıyla zaman içinde bir yolculuk da vadediyor.

HAYATTA KÜÇÜK BİR MUCİZE

Toronto'da, dört bir yanın karla kaplı olduğu Aralık ayında küçük Norman, birer yaş farkla sıralandıkları ağabeyleri Larry ve Marcus ile rutin hayatını sürdürmektedir. Diğerlerine göre daha sessiz ve içine kapanık olan Norman, ağabeylerinin ortak saldırı hedefidir. Derken günlerden bir gün alışveriş merkezinde yapılan ve devasa bir kavanozun içerisindeki draje sayısının tahminine dayanan Fantastik Drajeler yarışmasını kazanır ve bin dolarlık büyük ödülün sahibi olur. Tesisatçı olan babası ve yarı zamanlı muhasebeci annesi için bu hayli yüksek bir meblağdır ve elbette anne babasının paranın gerekli şeylere kullanımı konusunda vereceği pek çok tavsiye vardır. Ancak Norman, herkes için keyifli bir şey yapmaya karar

verir ve aile bu parayla Miami Beach'te okyanusa bakan lüks bir otelde tatile çıkar. Biz de okur olarak kendimizi, Norman ve ailesinin peşinden kar fırtınasının yolları kapadığı buz gibi Toronto'dan güneşin sıcacık parıldadığı, insanların tropik meyve desenli gömlekler ve şortlar içerisinde dolaştığı Miami Beach'te buluruz.

Lüks Palmiyeler Oteli'ni, Norman'ın dilinden bir cennet bahçesi olarak dinlemek çok keyifli. Hayatında ilk kez okyanus gören çocukların mutluluğu, denizden çıkan gerçek mercanlardan yapılma otelin görkemi, bir masal dünyası yaratıyor. Sözü Norman'a bırakalım: *"İnsanların hayatta asla unutamayacağından emin olduğu anlar vardır. Plajda öylece durup hayatımda ilk kez okyanusa baktığım an, işte öyle bir andı. Okyanus, beklediğim gibi sadece mavi değildi. Tek bir rengi yoktu. Maviler, mavi-yeşiller, hatta morlarla bezeliydi ve ufka doğru ilerledikçe koyulaşıyordu. Bir dalga kıyıya vurup plaja dağıldığında ise suyun rengi cam gibi berraklaşıyordu."*

Aynı otelde tatilini geçiren üç kız çocuğu sahibi Horvarth ailesi, çocukların günlerini renklendirmeye başlar. Norman ağabeylerinden, Amy de ablalarından gizli birbiriyle arkadaşlık kurar. İkili aynı zamanda Mort Ziff'le de tanışır.

Romanın assolisti diyebileceğimiz, bir dönemin efsane komedyeni ve kitaba da adını veren Mort Ziff, ne zamandır sesi çıkmayan ve Norman'ın babası dâhil pek çok kişi tarafından öldü sanılan eski bir ustadır. Siyah kostümlü, kolunun altında minik köpeği Napolyon'u tutan, hiç gülmeyen bu adam ilgisiz esprileri birbiri ardına sıralayan tarzıyla otelin restoranında konukları eğlendirmektedir. Ne var ki zaman değişmiş, Beatles taklitçisi bir pop grubu daha çok ilgi görür hâle gelmiştir. Mort Ziff işini kaybetme tehlikesiyle karşı karşıyadır. Norman ve Amy, hakkında türlü söylentilerin yayıldığı, otelin milyarder sahibi Herbert Spitzer'le bu konuyu görüşmeye karar verir.

GÜCÜNÜ HATIRLA

Norman ve Amy, Mort Ziff'le ilgilendikleri o günlerde hem kendi iç güçlerini fark eder hem de özel bir arkadaşlık kurarlar. Fagan bu noktada tıpkı Norman ve Amy gibi aynı zevkleri paylaşan masa tenisi tutkunu Marcus ve Gloria ile Tüyyumağı Gezegeni adlı çocuk programının müdavimi Larry ve Danielle ikililerini yaratıyor. Doğrusu bu kadar simetri biraz zorlama duruyor ama Mort Ziff karakterinin özgünlüğü ve serüvenin akıcılığı durumu dengeliyor.

Yazar Cary Fagan, bir çocuğun gözünden unutulmaz bir tatilin bellek fotoğraflarını paylaşsa da bu muhteşem manzaranın arka planını göstermeden de edemiyor. Aslen Yahudi olan Norman'ın ailesini otele getirip götüren siyahi şoförün, Miami Beach'te çalıp söyleyen Louis Armstrong ve Harry Belafonte gibi ünlü siyahi müzisyenlerin bu otelde kalamadığını söylemesi üzerine annesi siyahların buraya gelmesini yasaklayan bir yasa olup olmadığını soruyor. Şoförün yanıtı güzelliğin karanlık yanını gösterir nitelikte: *"Aslında artık yok ama bu izin verildiği anlamına da gelmiyor. Yazılı olmayan bir yasa var gibi. Kısa süre öncesine kadar Yahudileri de almıyorlardı. Dediğim gibi, burası yalnızca bazılarına cennet."*

Çocuk edebiyatının ödüllü yazarı Cary Fagan, yetişkinler için yazdığı altı roman ve üç öykü kitabına karşın ağırlıklı olarak çocuk kitaplarıyla tanınıyor. 1957 Toronto doğumlu yazar hâlen ailesiyle birlikte aynı kentte yaşıyor. Babası Maurice Fagan'a ithaf ettiği *Dünyanın En Komik Adamı* kitabının sonunda yazarın kimi ayrıntıların gerçekliğine dair kişisel notlarını bulmak da mümkün. Bu notlar içinde en çarpıcısı da yukardaki konuya dair yazarın samimi itirafı: *"Hikâyenin sonunda taksi şoförü Norman'a ne diyordu? Evet, o da doğruydu ama o zamanlar ben bunu bilmiyordum..."*

Norman'ın eğlenirken büyüdüğü tatili, okurun da küçük şeylerden sevinip etkilendiği zamanları hatırlaması için ideal. Böylece yazar hayatta önceliklerin ne olması gerektiğini de usulca anımsatıyor. Ne de olsa unutulmaz anılara herkesin ihtiyacı var.■

Dilin edebi niteliği	★★★★☆
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★☆
Kahramanların işlenişi	★★★★★
Grafik tasarım ve baskı kalitesi	★★★★☆
Redaksiyonun titizliği	★★★★☆

Hayat zıvanadan çıktığında bir oğlan ne yapar?

Ölümün kıymet kazandırdığı hayat, kız ve erkek çocukların çatışan dünyası, anne baba hayatının yetişkin aşkı, bedenin ve cinselliğin keşfi, toplumsal cinsiyet rollerinin sorgusu kitabın ele aldığı konulardan sadece birkaçı...

Yazan: Özlem Toprak

Otel Büyük S
Sjoerd Kuyper
Türkçeleştiren: Gizem Kara Öz
Kırmızı Kedi Yayınları, 208 sayfa

Çocuk edebiyatından okur olarak öğrendiğim derslerden biri, genç okurların yetişkinlerden çok daha cesur olduğu. İyi çocuk kitaplarının ele alamayacağı hiçbir konu yok, yeter ki çocuktan umut çalınmasın. İşte bu kez elimde yetişkinlere de söyleyecek çok sözü olan bir kitap var. Hollandalı yazar Sjoerd Kuyper'in, eşi Margje'ye ithaf ettiği *Otel Büyük S* romanı, on üç yaşındaki Kos'un gözünden ölüm başta olmak üzere hayatın bütün büyük zorluklarına korkusuzca bakıyor.

Kırmızı Kedi Yayınları tarafından basılan ve *Hotel de Grote L* başlıklı Hollandaca aslından Gizem Kara Öz'ün çevirdiği roman, çocuklukla gençlik arasındaki, o en belalı on üç yaşı geçiren Kos adındaki oğlanın, bir de aile içi krizlerle sarsılan dünyasını olanca gerçekliğiyle sunuyor.

FELAKETLER ZİNCİRİNDE BİR OĞLAN

Üç yıl önce kanserden annesini kaybeden Kos, şimdi de ablası Libbie, kızkardeşleri Briek ve dokuz yaşındaki Pel'le birlikte kalp krizi geçiren babasının sorumluluğunu sırtlanmak zorunda kalır. Anlaşılır bir nedenle hayattaki en büyük korkusu babasının hastalanması olan Kos, tam da şampiyonluk golünü attığı sırada, babasının gözleri önünde fenalaştığı gördükten sonra kelimenin tam anlamıyla koca bir girdaba kapılır. Babanın yüklü bir borcu olduğu ortaya çıkınca ve deneyim sahibi olmadıkları alanda dört kardeş bütün kurulu düzeni alt üst edince işler iyice karışır. Tek kurtuluş yüklü bir miktar para ödülü verilen Miss Kuzey Denizi Güzellik Yarışması'na katılmaktır. Ancak aynı gün futbol yetenek

seçmelerine katılması gereken Kos, ailenin en güzel "kızı" olarak belirlenince ve yarışmaya aynı zamanda büyük aşkı Isabel'in de katılacağını öğrenince yine komik bir felaketler zinciri oluşacaktır.

Otelin aşçısı eski Hippi ve Rock'n Roll tutkunu Walput ve avare şair müdavim Felix, Briek'in gönlünü kaptırdığı Tuvalulu futbolcu Akelei gibi pek çok unutulmaz yan karaktere sahip romanda, Kos'un yanı sıra dokuz yaşındaki küçük kız kardeş Pel'e gönül kaptırmamak mümkün değil. Doğa ve hayvan aşığı Pel, annesinin elbisesi içinde barda hizmet ederken ve sevgilisi foku ıslak havlulara sarıp yanına yatırırken unutulmaz replikleriyle insanın içini ısıtıyor.

ÖLÜMÜ DE YENEN AŞK

Kos'un geriye dönüşlerle annesinin kaybı ve şimdiki zamanda zorlu bir kalp ameliyatı geçiren babasını da kaybetme korkusu ile yüzleşmesi, romanın en etkileyici yanlarından. Hastalık ve ölüm konusunda çok şey öğrenen Kos okura şöyle sesleniyor: *"Babam beni teselli etti, aynen o zaman annemin yaptığı gibi. Tuhaf bir şey bu, ölmek üzere olan insanların ölmeyen insanları teselli etmesi yani. Ama aslında tuhaf değil çünkü onlar üzüntüleriyle yaşamaya devam ediyorlar ve sen ölünce artık hiçbir şey bilmiyorsun."*

Otel Büyük S'de asıl vurgu sevgi ve aşk üzerine. Kos sürekli yanlış anlaşıldığı Isabel'in aşkıyla kıvranırken ihtiyacı olan hayat gerçeğini yine babasından işitiyor: *"Ben anneni anlamaya çalışmadım. Yanımda olduğu için o kadar mutluydum ki. Var olduğu için. Bu yeterliydi. Bulutları anlamaya çalışmazsın, denizi anlamaya çalışmazsın, kumu anlamaya çalışmazsın, sadece var oldukları için mutlusundur. Bu aşkta da böyle. "*

Kitabın yazarı 1952 Amsterdam doğumlu Sjoerd Kuyper, üniversitedeki felsefe eğitimine profesyonel yazar olmak için son vermesinin ardından üst üste kitaplar yayınlamış bir isim. Önceleri yetişkinler için öykü ve şiir kitapları yazan Kuyper, asıl ününü ise çocuk kitaplarıyla sağladı. Ülkesinde alanın önemli ödüllerine değer görülen *Robin en God (Robin ve Tanrı), Robin en Suze (Robin ve Suze), Het Eiland Klaasje (Klaasje Adası), Robin is Verliefd (Robin âık oldu), Sjaantje Doet Alsof (Sjaantye Öyleymiş Gibi Yapıyor)* gibi yabancı dillere çevrilen kitaplarıyla tanındı. 2014'te yayınlanan *Otel Büyük S* de Hollanda'da en çok satan on kitap arasına girdi.

BOŞLUKLAR VE TIKA BASA DOLULUKLAR

Sjoerd Kuyper, *Otel Büyük S* kitabını çok değişik bir anlatıcı kurgusu üzerine inşa etmiş. Roman boyunca, Kos'un zembereğinden boşanmış günleri içerisinde, onun kafa karışıklığı eşliğinde ilerliyoruz. Yaşadığı tuhaflıkları nasıl düzenleyeceğini şaşıran Kos, doldurduğu ses kayıtlarında sürekli bir iki gün geriden gelmeye başlıyor. Bu karmaşayı düzenleyerek imdadımıza yetişense italik yazılarla kayıt aralarında beliren Isabel oluyor. Kos'un "sesli günlüğü"nü kendi kişisel notları ve olayların bir kız olarak onun açısından nasıl göründüğünü paylaştığı bölümlerle tamamlayan Isabel, okurun daha bütüncül bir tabloya kavuşmasını sağlıyor.

Ölümün kıymet kazandırdığı hayat, kız ve erkek çocukların çatışan dünyası, anne baba hayatının yetişkin aşkı, bedenin ve cinselliğin keşfi, toplumsal cinsiyet rollerinin sorgusu kitabın ele aldığı konulardan sadece birkaçı. Kos bazen içinde boğulur gibi olduğu, boyunu fazlasıyla aştığını düşündüğü sorunların içinden geçerken anne sorumluluğu üstlenmeye çalışan ablası Libbie, simsiyah makyajı ve Blues şarkılarıyla Gotik kızkardeşi Briek ve masal dünyasında yaşayan Pel'le birlikte büyüyor. Çünkü bazen felaketler çıkış yolun olabilir. O imkânsız durumla yüz yüze gelmeden önce içinden nasıl çıkabileceğini bilemezsin ve her şey bittiğinde sen artık yeni bir insansındır.

Mizah duygusundan taviz vermeden en sert hayat gerçeklerini anlatan *Otel Büyük S,* okurun kalbini fethetmeye aday. Tek yapılması gereken o kapıdan içeri girmek...■

Dilin edebi niteliği	★★★★☆
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★★
Kahramanların işlenişi	★★★★★
Grafik tasarım ve baskı kalitesi	★★★★★
Redaksiyonun titizliği	★★★★☆

Düşe kalka

Özge Bahar Sunar, bilgi yerine fikir edinmekle yetindiğimiz bu hızlı zamanlarda, bilgiye ulaşmak için emek sarf etmenin ne kadar değerli olduğunu hatırlatıyor bize.

Yazan: **Sanem Erdem**

Çocukken nasıl özenirdim bisiklete binmeye. Dört tekerleklilerden iki tekerleklilere geçişim arasında yıllar var. Ortaokuldayken en yakın arkadaşımın bisikletiyle bayırdan aşağı kendimi sala sala öğrenmiştim sonunda bisiklete binmeyi. Çok iyi bir sürücü olmasam da semtimizde dolaşır dururduk arkadaşımla. Yıllar geçti, bisiklete binmeyeli çok oldu. Ama her duruma uyarlanabilen şu bilindik söz gibi, "Bir kere bisiklete binmeyi öğrendin mi asla unutmazsın."

Hemen hemen hepimizin çocukluk hayallerinde veya anılarında yer eden bisikletler üzerinden aslında bir hayat dersi veriyor *Bisiklet Ustası*. Uzun zamandır bir bisikleti olmasını isteyen Minti sonunda hayaline kavuşur ama bu bisikleti nasıl kullanacaktır? Arkadaşlarıyla birlikte, kendilerini uzman ilan eden çeşitli kişilere başvururlar ama nafile. Sonunda üşendikleri için gitmekten kaçındıkları, karşıki dağda yaşayan Bisiklet Ustası'na giderler.

Bisiklet Ustası
Özge Bahar Sunar
Resimleyen: Alexandra Fabia-Tugal
Redhouse Kidz, 32 sayfa

Bisiklet Ustası öyle hap bilgiler vermez çocuklara. Herkesin eline bir kask tutuşturup bisikleti olmayan çocuklara ise birer bisiklet verir ve binip gidin der, "Düşmeden öğrenilmez," diye de ekler. Çocuklar bisikletlerini sürmeyi, lastik şişirmeyi, freni tamir etmeyi yolda kendi kendilerine öğrenirler. Ve her binişlerinde daha az düşerler.

Hikâyenin bana *Karateci Çocuk (Karate Kid)* filmini hatırlattığını söylemesem olmaz. Bisiklet Ustası bir nevi Bay Miyagi'ydi benim gözümde. Gerçekten hem Bisiklet Ustası hem de çocukları Bisiklet Ustası'na yönlendiren komşu teyze birer "yaşlı bilge" örneği ve bu iki karakter aceleci Minti ve arkadaşlarına tezat oluşturarak, hızın değil çabanın önemini vurguluyor.

Özge Bahar Sunar, bilgi yerine fikir edinmekle yetindiğimiz bu hızlı zamanlarda, bilgiye ulaşmak için emek sarf etmenin ne kadar değerli olduğunu hatırlatıyor bize. Şiirli ve masalsı diliyle anlattığı hikâyeyi Polonyalı bir sanatçı olan Alexandra Fabia-Tugal, çizimleri ve kolajlarıyla zenginleştirmiş. Toprak renklerinin ağırlıklı olarak kullanımı, sadece görselleriyle bile okunabilecek bu hikâye için oldukça yerinde bir seçim olmuş.■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Öykünün özgünlüğü	★★★★☆
Grafik tasarım	★★★★★
Hedef kitleye uygunluk	★★★★★
Baskı kalitesi	★★★★★

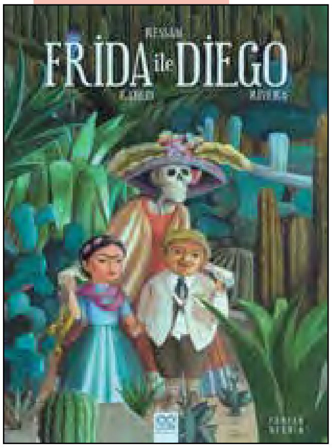
ÇOCUK KİTAPLIĞI

Diego kaç, Frida tut!

Ölüler Günü Festivali'nin ilk günü, küçük Frida ile küçük Diego'nun şeker dükkânında karşılaşmalarıyla başlıyor her şey...

Yazan: **Gökhan Yavuz Demir**

Ressam Frida Kahlo ile Diego Rivera
Fabian Negrin
Türkçeleştiren: Meltem Akın
1001 Çiçek Kitaplar, 36 sayfa

Kargocu geldiğinde, o saatlerde teslim etmem gereken bir yazıyı bitirmeye çalışıyordum. Sabahtan beri aralıksız yağan yağmur yeni dindiğinden, telefonda kargocuya paketimi kapının kenarına bırakmasını söyledim. Kargocu gittikten sonra da dinmeyen ve hatta giderek artan seslerden ötürü bahçeye indim. Fakat ne göreyim! Fabian Negrin'in yazıp çizdiği ve Meltem Akın'ın tercüme ettiği *Ressam Frida ile Diego* kitabı, benim dediğim yerde dursa da küçük Frida, obur Diego ve tüysüz Meksika köpeği kitaptan kaçmış ve aralarına Kocabaş'ı da alarak bağıra çağıra oynamaya başlamışlar. İyi ama Kocabaş İspanyolca bilmez ki! Neyse, bütün kaçakları kitaba geri yollayıp ve arada diğerleriyle gizlice hikâyeye girmeye çalışan Kocabaş'ı da tasmasından yakalayıp bahçede bırakarak, bir hayli yaramazlık barındıran bu macerayı okuyabilmek için çalışma odama çıkıyorum.

1907-1954 yılları arasında yaşamış Meksikalı ressam Frida Kahlo'nun kitap ve filmlere konu olan hayatı fiziksel acılar ve iki kez evlendiği kocası Diego Rivera'yla inişli çıkışlı aşklarının yarattığı kalp kırıklıklarıyla doludur. İşte bu ilgi çeken hayat hikâyesinin kahramanlarını, Fabian Negrin kendi tarzında yeni bir maceranın içine atıyor ve bütün bir macerayı da Frida'nın üslubunu hatırlatan çizgiler, renkler ve desenlerle resmediyor.

1 Kasım'da Ölüler Günü Festivali'nin ilk günü, küçük Frida ile küçük Diego'nun şeker dükkânında karşılaşmalarıyla başlıyor her şey. Bütün şehir festivale hazırlanıyor. Frida'nın görevi de kafatası şeklindeki şekerlemelerden satın almak. Diego ise heybetli göbeğine yaraşır şekilde şekerleme tıkınmakla meşgul. Ağzı tıka basa şekerleme dolu olduğu için Frida'ya sadece "Mmmmm," diyebiliyor olsa da akşama buluşmak için sözleşiyorlar. Frida eve dönüyor ve sabahtan beri sürmekte olan hazırlıklara yardım ediyor. Evde Meksika'nın tümünü doyuracak kadar tako ve çörek yapılıyor. Bütün bu hazırlık mezarlıktaki gece kutlaması için. Ölüler Günü'nde mumlarla ışıl ışıl aydınlatılan mezarlıkta, güzel müzikler çalarken bütün aile ölmüş akrabalarını en sevdikleri yiyecekleri hazırlayarak ziyaret ediyordu. Frida da büyükbabası için aldığı kafatası şeklindeki küçük şekerleri, onun mezarının başına bırakıyor. O esnada sevgilisi Diego'yu görüyor. Ama o da ne! Sevgilisi, en yakın arkadaşı Rosa Spinoza'yı öpmesin mi! Bir hışımla mezarın üzerinden fırlayan Frida, Diego'nun üzerine atladığı gibi kafasını onun koca göbeğine geçiriyor. Diego yere düşse bile ağzı dolu olduğu için sadece "Mmmm," diyebiliyor. Ama hemen toparlanıp kaç-

maya başlıyor, çünkü Frida'nın öfkesinin ne menem bir şey olduğunu çok iyi biliyor. Rosa ile sonra hesaplaşmaya karar veren Frida, sevgilisi koca göbek Diego'nun peşine düşüyor ve mezarlıkta müthiş bir kovalamaca başlıyor.

Bu koşuşturmaca esnasında, mezarlığın daha izbe bir köşesinde tombik Diego'nun ayağı, topraktan dışarı çıkmış bir ağaç köküne takılıyor ve ayran gönüllü kahramanımız yeni açılmış, boş bir mezarın içine düşüyor. Frida durur mu? Hiç tereddüt etmeden o da karanlık çukura atlıyor.

Çukurun dibinde etrafını görebilmek için cebindeki kibritle mumu yaktığında, Frida maceranın üçüncü kahramanı tüysüz Meksika köpeği ile karşılaşıyor. İkisi ölüler diyarında gezmeye başlıyorlar. Bir süre sonra sadece "Mmmm," diyebilen obur Diego'yu bir iskelet kadının kucağında otururken buluyorlar. Maceranın bundan sonrası üç kafadarın ölüler diyarından yeryüzüne kaçmalarıyla devam ediyor. Tekrar yerin üstüne çıktıklarında Diego yine "Mmmm," deyince, Frida bunun "Seni seviyorum Frida ve senden özür dilerim. Hatalıydım. Ama bir daha asla başka birini öpmeyeceğim," demek olduğunu anlıyor ve sevgilisinin boynuna sarılıyor. Bu sırada ağzındaki son şeker parçacığını yere tüküren şıpsevdi Diego, hikâye boyunca en uzun cümlesini kuruyor: "Açım!" Böylece birbirlerini sevmekten vazgeçemeyen iki sevgili gülerek ve yanlarındaki yeni arkadaşları tüysüz Meksika köpekleriyle yiyecek bir şeyler bulmak için gün doğumunda yürüyerek kayboluyorlar.

Kitabı hemen kütüphaneye yerleştirip bahçedeki Kocabaş'ı kontrol ediyorum. Ne kitaptan bahçeye ne de bahçeden kitaba bir kaçış olmadığından emin olduktan sonra, Kocabaş'ın mama kabını dolduruyorum. Kocabaş kabı silip süpürürken, ona "Frida ile Diego ne şirindiler, değil mi?" diyorum. Diego gibi ağzı doluyken asla konuşmayan Kocabaş da "Mmmm," diye cevap veriyor. Frida'nın Diego'yu anladığı gibi ben de Kocabaş'ı anlıyorum. İnsanın sevdiği birini anlaması için çok da kelimelere ihtiyacı yok aslında.■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Öykünün özgünlüğü	★★★★★
Grafik tasarım	★★★★★
Hedef kitleye uygunluk	★★★★★
Baskı kalitesi	★★★★★

SÖYLEŞİ

DİLEK SEVER: "İÇİNİZDE BİR ŞÜPHE VARSA, SANMAYIN, KANMAYIN, İNANMAYIN"

Dilek Sever

Gerçeklerin Peşinmde 1 - Büyük Yarış
Dilek Sever
Resimleyen: Zeynep Özatalay
Tudem Yayınları, 112 sayfa

Genç yazar Dilek Sever, ilk kitabı *Büyük Yarış'ta,* acar gazeteci Pırıl aracılığıyla gerçek gazeteciliğin ne olduğunu resmediyor. Sever'in bu heyecanlı hikâyesi, küçük okurlara gazetecilerin nasıl çalıştığı, bir haberin nasıl ortaya çıktığı hakkında önemli ipuçları veriyor ve haber alma özgürlüğünün önemine işaret ediyor. "Haber merak etmekle başlar" diyen Sever ile "Gerçeğin Peşinde" serisinin ilk kitabı *Büyük Yarış* üzerinden gazeteciliği, dürüst gazeteciliğin sırlarını konuştuk.

Söyleşi: Elif Şahin Hamidi

Radyo ve televizyon programcılığı eğitimi aldığınızı biliyoruz ve ilk kitabınız *Büyük Yarış*'ta, gerçeğin peşinde koşan acar bir gazeteciyle karşılaşıyoruz. Geleceğin gazetecisi olmayı düşleyen miniklere söz söylemek gibi bir dert de yatıyor mu bu kitabın doğumunda?

Tabii, bu da dertlerimden biri. Gelecekte haberci olmak isteyen çocuklara birkaç tüyo vermek, gazeteciliğin kamu yararına yapılan bir meslek olduğunu anlatmak ve onları gazetecilerin dünyasına biraz yaklaştırmak istedim. Hâliyle kitabı okuduklarında gazetecilerin nasıl çalıştığını, bir haberin hangi şartlarda yazıldığını görecekler. Ama bu hikâyeyi sadece onları düşünerek kurgulama-

dım. Asıl amacım haber alma özgürlüğünün herkes için ne kadar elzem olduğunu anlatmaktı.

Kitabın kahramanı Pırıl, her daim doğrunun ve gerçeğin peşinden koşan, sürekli sorgulayan bir gazeteci. Sezgileri oldukça kuvvetli olan bu genç gazetecinin, şu üç kelimeyi diline doladığını görüyoruz: "Sanmam, kanmam, inanmam". Sezgiler ve şüphecilik, gazetecinin gerçeklere ulaşmasında nasıl bir rol oynuyor sizce?

Pırıl'ın içine bir kere şüphe düşmeye görsün, patronu veya başkaları dikkatini dağıtmaya çalışsa da soru sormayı bırakmıyor. Sorular da onu her zaman maceralı yollardan geçirip, gerçeklere götürüyor. Pırıl, duyduklarına hemen ikna olan ve o bilgilerle de yetinen bir gazeteci olsaydı zaten ortada anlatmaya değer bir hikâye olmazdı. Haber merak etmekle başlar. Ancak merak etmek, şüphe duymak ve sorgulamak sadece gazetecilerin sahip olması gereken özellikler değil. Onlar bize bir kapı açar, kapının arkasındaki gerçeklere, ancak hepimiz merak edersek ulaşırız. Pırıl'ın çocuklara söylemek istediği şey de bu. İçinizde bir şüphe varsa, sanmayın, kanmayın, inanmayın.

Bilindiği üzere medyanın çok satmak, çok okunmak, çok izlenmek, çok tıklanmak gibi bir "derdi" var. Pırıl'ın çalıştığı gazetenin hırslı patronunun amacı da gazetesi "Büsbüyük Haberler"i şehrin en çok satan gazetesi yapmak. Gazete patronlarına ve onların amaçlarına, politikalarına rağmen gerçekleri ortaya koyabilmenin yolu nereden geçiyor? Ya da bu hâlâ mümkün mü?

Patronu olan ve hâliyle de şirket gibi yönetilen yayın kuruluşlarında işler gazeteciler açısından hiçbir zaman kolay yürümemiş. Haber yazma sürecinin her anında hissedilen patron baskısını, çıkar ilişkilerini, bürokratik engelleri hikâyemizde de sık sık görüyoruz. Ancak inatçı muhabirlerimiz Pırıl ve Fabo yeri geldiğinde rest çekmekten kaçınmıyorlar. Ne mutlu ki bu karakterlerin oluşumunda fikir edindiğim gerçek gazetecilerin sayısı hiç az değil. İşsiz bırakıldığı gün, evine kapanmak yerine internette bir hesap açıp, haberi kendi takip eden, kendi çeken ve paylaşan gazeteciler bu sorunun bir cevabı. Neden tutuklandıklarını hiç anlayamadığımız ve her savunmalarında gazetecilik dersi veren, sanık kürsüsünün arkasındayken bile doğru sorular sorarak hâlâ haber yapan gazeteciler de bize bir cevap veriyor. Gerçekleri ortaya koymak giderek zorlaşıyor ama mümkün olmadığını söylemek onlara haksızlık olur.

Gazetecinin nasıl bir insan olmayı seçtiği, onun işini nasıl yaptığını ya da yapacağını da belirliyor sanırım. Dürüst olmak, adil olmak, güvenilir olmak gibi etik kişilik özelliklerine sahip bir insan olmakla, işini iyi yapmak arasında nasıl bir ilişki var sizce?

Adil bir esnafla, kurnaz bir esnafın terazisi aynı tartmaz. Kişiliğimiz ve önceliklerimiz sadece işimizi değil, bakışlarımızı, konuşmamızı hatta gülüşümüzü bile şekillendirir. Pırıl ve patronu Kun da tam olarak bu sebeplerden bir türlü anlaşamıyor ve haberlere aynı şekilde bakamıyorlar. İkisi bambaşka özelliklere sahipler. Aralarındaki bu kişilik farkını çocuklara nasıl anlatacağım üzerine epey düşündükten sonra hayalleri kullanmaya karar verdim. Gerçekte de sık sık gördüğümüz gibi, adil olanlar ve olmayanlar asla aynı hayalleri kurmuyorlar.

Gazetecilik mesleğindeki sorunların çözümünde "kişi" olarak gazeteciye düşen görevler nelerdir?

Meslek içi sorunlara gerçek gazetecilerin sebep olduğunu düşünmüyorum. Haberciliğin tüm dünyada

geçerli etik kuralları var. Bu kurallara uyan, sahte gerçekler kurgulamayan ve kamu yararını gözeten basın emekçileri zaten işi layıkıyla yapıyor. Hatta çoğu zaman hayatlarını ortaya koyuyorlar. Basın kuruluşlarında tam tersi özelliklere sahip olanları sıkça görür olduk, ancak onların gazeteciliğinden ne kadar bahsedebiliriz bilmiyorum.

Bu meslek, zamanla da yarışılan bir meslek. Ayrıca "haber atlatmak" için rekabetin de yaşandığı bir meslek. Ama Pırıl ve meslektaşı Fabo arasındaki ilişki, yardımlaşmanın ve dayanışmanın önemini bir kez daha fark etmemizi sağlıyor. Dayanışma bağlamında günümüz gazetecilerini nasıl değerlendiriyorsunuz?

Artık gazeteciliği konuşurken alt başlıklar açmamız gerekiyor. Tutuklular mı? Dışarıdakiler mi? Çalışanlar mı? Hâl böyle olunca, gazeteci dayanışması dediğimizde gözümüzün önüne haber yaparkenki hâlleri değil, mahkeme salonları geliyor. Neredeyse her gün bir gazetecinin davası görülüyor ve dışarıdaki gazeteciler o salonları boş bırakmıyorlar. Çalışan gazeteciler arasındaysa aşina olduğumuz pek isim kalmadığı için zaten yorum yapamıyorum. Belki de değerlendirilmesi gereken, gazetecilerin mücadelesine gazeteci olmayanların ne kadar destek verdiğidir.

Basın tarihi ne yazık ki haberleri sansüre uğrayan, hapse atılan, işinden edilen ve kimileyin gerçekleri dile getirmenin bedelini canıyla ödeyen gazeteci örnekleriyle dolu. Ama bütün sıkıntı ve zorluklarına rağmen gerçek gazeteciliğin bir hayal olmadığını gösteriyor bu örnekler. Dürüst gazeteci örnekleriyle karşılaştığımız kimi filmler ve edebiyat eserleri de bu umudu pekiştirmeye yarıyor sanki. Ne dersiniz?

Edebiyat ve sinema böyle konuları sever. Gerçekte azalan şeyler hikâyeyi istetir. Onları izlerken, okurken bu yüzden içimiz ısınır. Ama şunu kaçırmayalım, bu hikâyelerin insanları heyecanlandırması zaten başlı başına bir sevinç sebebidir. Çünkü birilerinde hâlâ karşılığı olduğunu gösterir.

***Büyük Yarış*, "Gerçeklerin Peşinde" başlığını taşıyan serinin ilk kitabı. Kaç kitaplık bir seri olmasını planlıyorsunuz? İkinci kitapta kahramanlarınız nasıl bir maceraya yol alacak? Küçük ipuçları alabilir miyiz?**

Seri üç kitaptan oluşacak. Pırıl ve Fabo ilk kitapta sakız dağının tepesindeki patronları Kun'la epey uğraştılar. Sorumsuz bir müdürün bir felakete sebep olmasını engellediler. İtfaiye skandalının ardındaki gerçekleri ortaya çıkardılar. Tabii bir doğum günü partisini mahvetmekle meşgul oldular. İkinci kitapta ise onlara hiç benzemeyen biri aramıza katılacak. Bu yeni karakterle birlikte internetin derinlerine dalıp karanlık bir dünyada epey sörf yapacaklar. Tabii bu sırada, Sonton şehri yeni belediye başkanını arayacak. Yani bir seçim maratonuna giriyoruz. Patron Kun yine var, ondan bir türlü kurtulamıyoruz, ancak bu kez bambaşka bir hâlde karşımıza çıkacak. Çünkü hayalleri de değişmiş olacak.

Kitabın resimlenme sürecinden de bahseder misiniz?

Kitabın çizeri Zeynep Özatalay'la çok yakın arkadaşız. Birlikte bir kitap ortaya koymak hayalimizdi. O yüzden epey mutluyuz. Tabii serinin çizeri olduğu için kendimi şanslı sayıyorum. Onun çizgideki ve çocuk edebiyatındaki tecrübesine çok güveniyorum. Bu yüzden kapağın ve içerideki resimlerin nasıl olacağını neredeyse hiç konuşmadık. Hikâyeyi okudu ve çizmeye başladı. Pırıl ve Fabo'nun şekli şemaili tamamen onun eseridir.

Son olarak, TV yazarlığı ve tiyatro alanında neler oluyor, anlatır mısınız?

TV yazarlığına eskisi kadar yoğun olmasa da devam ediyorum. Bir de tiyatro var tabii. Tito'yla birlikte yazdığımız, "İnternette Tanışan Son Çift" isimli komedi oyunumuz üç sezondur sahnede. Yazdıklarıma gelen tepkiyi son derece gerçek ve hızlı bir şekilde gösterdiğinden olsa gerek tiyatrodan epey keyif alıyorum. Sırada çocuklar için bir oyun var. Onları sahneden de güldürebilecek miyim, merak içindeyim.■

Mutluluk, kuş olmak bir baharda
Balonlarla salınmak gökyüzünde
Elmanın kurdu olmak bir ağaçta
Kahkaha olmak bir çocuk nefesinde
Şiir olmak duyguların ta özünde...

Nur İçözü umuda, sevgiye,
sevince, ağaca,
böceğe, kelebeğe, buluta...
ve yaşamın tüm
heyecanlarına dair
bir güzelleme ile
çocuklarla buluşuyor...
Şiirde saklı bir mutlulukla...

ALTIN KİTAPLAR

TÜM KİTAPÇILARDA!

altinkitaplar.com.tr   instagram.com/altinkitaplar   facebook.com/altinkitaplar   twitter.com/altinkitaplar

ÇOCUK KİTAPLIĞI

Hangi kapı müziğe açılır, hangi kapı edebiyata?

Bilgi kuru değildir, hele tüm algıları açık çocuk için görselleştirildiğinde hiç değildir. Oysa bilginin hizmetine koşulan edebiyat çoğu kez kuru hâle geliyor.

Yazan: **Suzan Geridönmez**

Modi Çalgıların Peşinde
İdil Akçıl
Resimleyen: Elif Balta Parks
Kuraldışı Çocuk, 128 sayfa

Çocuk edebiyatı kapsamına giren kimi kitabın edebi olmak gibi güçlü bir iddiası yoktur. Öncelikli derdi özgün bir hikâye anlatmak ve o hikâyeye uygun dili yaratmaktan çok, uygun bir hikâye aracılığıyla belli bilgileri iletmek olan bu eserlerin çoğu biçimi itibarıyla kurgu, niyeti itibarıyla kurgu dışı diye nitelendirilebilir. Belli bilgileri kuru kuru aktarmak yerine bir hikâyeye yedirerek okura ulaştırmaya çalışmak çocuk kitabı yazarlarına özgü değil, ancak çocuklar böylesi kitaplarla yetişkinlere oranla kat be kat fazla karşılaşıyor.

Modi Çalgıların Peşinde de bunlardan biri. Daha isimden çalgılarla ilgili bir eser okuyacağımızı anlıyoruz. Arka kapakta, *"Çalgıların dünyasını keşfetmek için harika bir fırsat!"* olarak sunulan hikâyenin didaktik amacının altı da çiziliyor: *"Kim bilir, belki siz de tıpkı Modi gibi, çalgıları yakından tanıdıktan sonra içlerinden biriyle yakın arkadaş olmak isteyeceksiniz."*

İçeriğe dair doğru ipuçları veren arka kapak yazısı eserin gerçek hedef kitlesine işaret ediyor. Çocuklara çeşitli müzik aletleri tanıtmak, hatta içlerinden birini çalma hevesini uyandırmak için kurgulanan bir öykü arayan ebeveynler, öğretmenler (özellikle de müzik öğretmenleri) ve müzikle gönül bağı bulunup da çalgılar hakkında daha fazla bilgi edinmek isteyen çocuklar için bu kitap birebir.

Yazar İdil Akçıl da bir piyano öğretmeni ve "Arkadaşım Müzik" adlı radyo programını hazırlıyor. *Modi Çalgıların Peşinde* onun ilk kitabı.

Hikâyenin başında annesi tarafından sık sık konsere götürülen Modi ile tanışıyoruz. Modi dinlediği çalgıların dünyasını çok merak ediyor. Küçük kız bir konser çıkışı dağılan kalabalıkta annesinden kopuyor. Ona ulaşmak için sahneye fırlayınca da kendini gizemli orkestra çukurunda buluyor. Burada karşılaştığı trompetin konuşmasına bir an şaşırsa da parlak çalgının peşine takılıp çok sayıda müzik aletinin onları beklediği otobüse binmekte tereddüt etmiyor. Yolculuk, giriş kapısında "Çalgıların Dünyasına Hoş

Geldiniz" tabelasının asılı olduğu yerde sona eriyor. Burası rüzgâr esince ağaçlardan notalar dökülen bir orman. Modi, şimdi ne olacak diye düşünürken, kuşlar önce dev yapraklara topladıkları nota tepeciklerini, ardından küçük kızı uçurup "Çalgı Kardeşliği Pikniği"ne götürüyor. Birlikte eğlendikten, çalgılar notalarla karınlarını doyurduktan sonra sıra çözülmeyi bekleyen bilmecelere geliyor.

Her biri Modi'yi başka bir eve götürüyor. Yaylanan Ev'i keşfedip ilk bulmacasını çözerken yaylı çalgılarla ilgili değerli bilgiler ediniyor. Rüzgârlı Ev'de ikinci bulmacanın ipuçlarının peşine düşerken nefesli çalgıları daha yakından tanıyıp sesi oluşturanın nefes olduğunu keşfediyor. Üçüncü bulmacaysa telli çalgılarla ilgili. Modi, Tel Tel Ev'de arpın 47 tele sahip olduğunu ve geçmişinin ta ok ve yaya dayandığını hayretle fark ediyor. Artık sırada dördüncü ve son bulmaca var. Şeffaf bir kanoyla yaptığı yolculuk Modi'yi denizin altına, Ritmik Ev'e götürüyor. Burada vurmalı çalgıların dünyasını gözlemleme fırsatı buluyor ve bir deniz kabuğundan ritmin eski Yunan dilinde akış anlamına geldiğini öğreniyor. Modi doğru sonuca ulaşınca çalgılar dünyasından ayrılma vakti de geliyor. Kızın hüznünü hisseden piyano onu avutmaya çalışıyor: *"Üzülme,(...)Bir ya da birkaçımızı çalmayı öğrenip istediğin zaman dünyamıza katılabilirsin."*

Böylece kurgunun didaktik amacı da tamamlanmış oluyor. Sonuçta okur çalgılar hakkında ayrıntılı bilgiler edindiğine göre onu bir çalgı öğrenmeye ve iyi bir müzik dinleyicisi olmaya özendirmek de gerekiyor. Eserin edebi iddiasına (ya da iddiasızlığına) uygun olarak hikâyenin sonu, böyle durumlarda kurtarıcı bir fonksiyon üstlenen "rüya" daha doğrusu "rüyadan uyanma" ile bağlanıyor. Gerçi gözlerini açtığında karşısında annesini bulan Modi'nin eteği ıslak. Yoksa küçük kızın Çalgıların Dünyası'na yaptığı yolculuk gerçek mi? İşte bir klişe daha...

İnsan ister istemez edebiyata gerek var mıydı, diye düşünüyor. Böyle bir eser neden doğrudan kurgu dışı olarak tasarlanmaz, demeden de edemiyor. Sonuçta yazar, çalgılar hakkında birçok temel bilgiyle bir dizi ilginç ayrıntıyı okura nasıl sıkmadan aktarabileceği üzerinde ciddi anlamda düşünmüş, yaratıcı benzetmeler bulmuş, öğrenmeyi heyecanlı kılan yollar denemiş, yaş grubuna uygun bir dil kullanmış. Kısacası çocuklar için kurgu dışı bir eseri başarılı kılan birçok kıstası yerine getirmiş. Edebiyatsa bu çabanın gölgesinde kalmış ya da kapsamı altında ezilmiş.

Modi kitabın ana kahramanı ama çalgıları merak etmek dışında özelliği yok. Çalgıların Dünyası'nın tüm öğeleri bilgi vermeye hizmet ettiğinden bu fantastik âleme uygun atmosfer doğmuyor. Bulmacaların tıkandığı yerde Dudak ya da Çevirgeç doğrudan açıklamalarla devreye giriyor, okursa maceranın seyircisine dönüşüyor.

Kitabın çarpıcıdan ziyade sempatik çizimlerle bezenmesi başka bir sorunun kapısını aralıyor: Neden önceliği bilgi aktarmak olan çocuk kitapları illüstrasyonun gücünden yeterince faydalanmıyor? Sonuçta bilgi, bir sözcük ya da formül dizgesi olmaktan kurtulup yaş grubuna uygun bağlamlarıyla ulaştırıldığında kuru değildir, hele tüm algıları açık çocuk için görselleştirildiğinde hiç değildir. Oysa bilginin hizmetine koşulan edebiyat çoğu kez kuru hâle geliyor. ■

Dilin edebi niteliği	★★★☆☆
Kurgunun özgünlüğü	★★★☆☆
Karakterlerin işlenişi	★★☆☆☆
Çizimlerin ifade gücü	★★★☆☆
Redaksiyon	★★★★☆

Bu hikâyedeki hazineyi bulabilir misiniz?

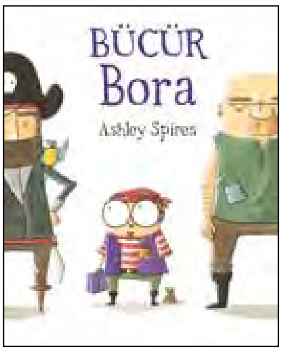
Tavşanlı dövmesi, mutfaktaki marifetleri, titizliği ve tertipliliğiyle canının istediği gibi, alışılmadık bir korsan Bücür Bora.

Yazan: **Sima Özkan**

Yetenekli korsanların olduğu kitaplardan dünyada yeterince var. Gerçek korsanların maceraları bunlar. İstediği şeyi sorgusuz sualsiz elde eden, dişlerini asla fırçalamayan, pis mi pis, kaba saba ve sert davranan, acımasız, aklı fikri definelerde olan korsanlar bunlar. Bücür Bora ise... Canının istediği gibi bir korsan.

Bücür Bora, denizi çok sevdiğinden, yeterince büyüdüğünde denizci olmayı kafasına koymuştu. Ama boyu yetmediği için donanma onu kabul etmedi. Denizin sakinliğine ve maviliğine kavuşmak için tek çaresi, pek o kadar seçici olmayan Korsanlar Okulu'na yazılmaktı. Korsanlığın doğasında olmadığını anlamasıysa fazla uzun sürmedi. Define haritasını okurken hemen dikkati dağılıyordu. Kılıç kullanmakta pek başarılı değildi.

Korsan Bücür Bora, bir şekilde diplomasını aldı ve açık denizlere yelken açabilmek için sabırsızlanıyordu. Öte yandan kimse onu teknesine almaya yanaşmıyordu. Nihayet güvertesine buyur edildiği Paslı Kalamar'ınsa biraz ilgiye, ufak dokunuşlara ve ciddi bir temizliğe ihtiyacı vardı. Mutfak nöbetindeyken birbirinden enfes sofralar kurdu, korsan arkadaşlarının yaralarıyla bile özel olarak ilgilendi. Ona soracak olsanız, bir define bulabilse, gerçek bir korsan olabilecekti ve kendini bu meseleye öyle kaptırmıştı ki, kaptanın onu tekneden attığını bile fark etmedi.

Bücür Bora
Ashley Spires
Türkçeleştiren: Erinç Karakan
Meav Yayıncılık, 32 sayfa

Gelgelelim, Bücür Bora'nın teknedeki yokluğu hemen hissedildi. Güverte yosun tuttu, tayfanın midesi sırtına yapıştı, her tarafı pis kokular sardı. Korsanlar, her zamanki korsan hayatlarına geri dönmüşlerdi ama Kaptan bile Bücür Bora'yı özler olmuştu. Paslı Kalamar'da bir şeyler eksikti. Onlar da Bücür Bora'yı geç olmadan kurtardılar ve o da en çok olmak istediği yere geri döndü. Mutluydu. Canının istediği gibi bir korsan olmakta şimdi daha özgürdü. Sonuçta korsandı.

Binky serisinden tanıdığımız Ashley Spires'ın yazıp, suluboya resimleriyle renklendirdiği *Bücür Bora*, korsanlık hikâyesini bir yana koyarsak, gerçek bir azim, zorlukları yenmek için kendine inanma, hoşgörü, uyum sağlama, kendin olmaktan asla vazgeçmeme ve kendini olduğun gibi kabul etme hikâyesi. Yoksa o teknedeki en büyük hazine, benzersiz bir korsan olan Bücür Bora'nın tüm tayfanın hayatına kattıkları mı? Bunu keşfetmeleri mi yoksa buldukları en büyük define? Hem de Bücür Bora'nın kendi ağırlığında bir hazine. İçindeki define haritasının peşinde... ■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Öykünün özgünlüğü	★★★★★
Grafik tasarım	★★★★★
Hedef kitleye uygunluk	★★★★★
Baskı kalitesi	★★★★★

İLGİNÇ MESLEKLER

Çınar Abi yaz ödevi için ilginç meslekleri araştırmaya karar verince, Köfte ve Patates de ona yardım etmeyi teklif ediyor. Bakalım Köfte ve Patates'i ilginç meslekleri tanıma yolculuğunda neler bekliyor?

Dogan Egmont Okulda
@Doganegmontokul
doganegmontokulda

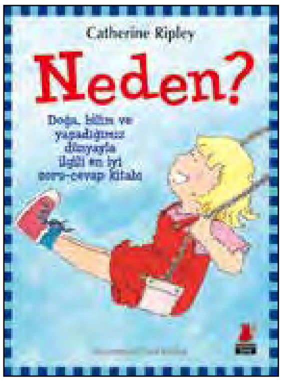
Doğan Egmont

Vardır elbet bir açıklaması

Yazan: **Toprak Işık**

Çocukların bilime ve teknolojiye iştahlarını kışkırtacak, bu alanlardaki bilgilerini arttıracak kitapların sayısı kadar niteliği de önemli. Yaşadığımız çağın geniş olanakları bize mükemmel kaynakların peşine düşebilme lüksü sağlıyor

Neden?
Catherine Ripley
Resimleyen: Scot Ritchie
Türkçeleştiren: Armağan Tuna
Kırmızı Kedi Yayınları, 192 sayfa

Kitabın adı *Neden?*. Bir de alt başlığı var: Doğa, bilim ve yaşadığımız dünyayla ilgili en iyi soru-cevap kitabı... Bu iddialı eseri, Catherine Ripley yazmış, Scot Ritchie resimlemiş, Armağan Tuna Türkçeye çevirmiş ve Kırmızı Kedi Yayınevi ülkemiz okurlarının beğenisine sunmuş.

Yazar, çocuklar için hazırlanan bir dergideki editörlüğü sırasında, gönderilen soruları biriktirerek başlamış projeye. Okul ve kütüphane ziyaretleriyle çeşitlendirmiş soruları. Dolayısıyla ele alınan konuların, çocukların ilgi alanına gireceğini varsaymak son derece akla yatkın. Hatta yetişkinlerin de merakını giderecek bir sürü açıklama var sayfalarda. Kim bilmek istemez, parmaklarının donmuş meyve suyu kutularına neden yapıştığını? Geleni görünce açılan otomatik kapıların sırrını öğrenmekten keyfi alacakların sayısı da az olmamalı.

Kurgu çok basit: Bir soru ve peşinden yanıtı... Anlaşılması güç olmayan sorulara verilen yanıtlarda, ayrıntı seviyesi belirlenirken genç okurların bilgi düzeylerinin dikkate alınmış olduğu görülüyor. Seviye ayarlaması yüzünden, soruyu soranın

merakının yeterince giderilmediği söylenemez. Fakat yazık ki kitapta görmezden gelinemeyecek kusurlar var.

On yedinci sayfadaki soru şu: Neden tuvalete gitmek zorundayım? *"(...) Artakalan bu lapa şeklindeki yemekler kalınbağırsağında toplanır ve katı bir hal alır. Böbreklerin su gibi olan bu atıkları kanından ayırır ve bu sıvı atığı mesanene gönderir."* Kalınbağırsaktaki katı atıktan bahsederken "bu sıvı" atık da nereden çıktı? Yanlışlığın çeviri sırasındaki bir dikkatsizlikten kaynaklanmış olması da mümkündür. Öyleyse bile sıradan bir son okumada yakalanması kolay bir hata...

Kitabın seksen birinci sayfasında şöyle bir cümle var: *"Oksijen soluduğun havadır ve kanının aracılığı ile bütün vücuduna gönderilir."* Oksijen, soluduğumuz hava değildir. Solduğumuz havada diğer gazlarla birlikte oksijen de vardır.

Sayfa doksan üçte de üzücü bir ifadeye rastlanıyor: *"Her şey elektron, nötron ve proton adı verilen moleküllerin bir araya gelmesiyle oluşur."* Kocaman bir hayır! Elektron, nötron ve proton molekül değildir. Bunlar atom altı parçacıklardır. Atomlar bir araya gelerek molekülleri oluşturur. Hata, zihin sürçmesinden ya da çeviriden kaynaklanmamışsa, yazarın bilimsel formasyonunun böyle bir kitap için yeterliliği konusunda şüphelenmek gerekir.

"Işık, önüne çıkan şeylerin içinden geçemez." Sayfa yirmi üçteki bu ifade de yanlış. Işık, saydam cisimlerin ötesine geçer, saydam olmayanların berisinde kalır.

Bir de sayfa yüz yirmi sekizde, zihni tırmalayan bir anlatım yer alıyor: *"Yağmur damlaları çok yükseklerde, güzel ve yuvarlak bir şekildedir. Ama Dünya'ya yaklaşmaya başladıkça hava onlara basınç uygular ve minik hamburger gibi daha ince yağmur damlalarına dönüştürür."* Yağmur damlalarını minik hamburgerlere benzetmek hiç de uygun olmamış. Ayrıca 've'den sonra 'onları' eklenmediğinden eylem ile nesne arasında uyumsuzluk var.

Sayfa yüz seksende, *"Neden sadece bazı keçilerin boynuzları var?"* diye sorulmuş. *"Çünkü boynuzları körelmemiştir."* diye başlayan yanıtta bir mantık hatası ortaya çıkmış.

Kitabın resimleri ve genel olarak tasarımı göze hoş görünüyor; ancak sayfalar, tüm resmi görmek için biraz zorlandığında ciltten ayrılıyor. Genç okurlara hitap edildiği düşünülürse bu da dikkate alınması gereken bir kusurdur.

Elbette ki kitapta çok güzel soru-cevap örnekleri de var. Okuyanın pişman olmayacağı, bu işten zararlı çıkmayacağı kesin. Buna karşın yukarıdaki kusurlar daha iyiye ulaşmak adına dikkate alınmalı. Bilgi ve bilim toplumu olma yolunda ilerleyebilmek için genç zihinleri özenle beslemek zorundayız. Çocukların bilime ve teknolojiye iştahlarını kışkırtacak, bu alanlardaki bilgilerini arttıracak kitapların sayısı kadar niteliği de önemli. Yaşadığımız çağın geniş olanakları bize mükemmel kaynakların peşine düşebilme lüksü sağlıyor.

Şu da var ki, bu ürünler, yayınevlerinin, çevirmenlerin, editörlerin, en önemlisi de okurların para, zaman ve enerjilerini kullanarak yayın dünyamıza dâhil oluyorlar. Kitapların seçilmesi ve basılması aşamasında masrafı azıcık artırmak, örneğin bu eserleri, bilimsel değerlendirme yapabilecek birilerine okutmak, toplam maliyeti kesinlikle düşürecektir.■

Dilin akıcılığı ve açıklığı	★★★★☆
Bilgilerin çağdaşlığı ve bilimselliği	★★★☆☆
Konunun işlenişi	★★★★☆
Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Grafik tasarım ve baskı kalitesi	★★★★☆

AHMAKLAR, İBLİSLER VE BİR BAŞYAPIT

Yazan: Deniz Poyraz

"Bu öykülerin okurlarının, bir gün büyüyüp yetişkinliğe eriştiklerinde, yalnızca kendi çocuklarını değil, yeryüzünün dört bir yöresindeki bütün iyi çocukları da sevmelerini diliyorum."

Keçi Zlate ve Başka Öyküler
Isaac Bashevis Singer
Resimleyen: Maurice Sendak
Türkçeleştiren: Celal Üster
Can Çocuk Yayınları, 110 sayfa

Keçi Zlate ve Başka Öyküler, yirminci yüzyılın en önemli öykücülerinden biri kabul edilen Nobel Ödüllü yazar Isaac Bashevis Singer'in masal kitabı. Bu yedi halk masalı, Maurice Sendak'ın çizgileriyle desteklenmiş. Eseri dilimize Celâl Üster çevirmiş. Eğer yazımızı burada bitirseydik, sanıyorum kimse itiraz etmezdi. Birçok okurun, bu metnin devamını okumaya lüzum bile görmeden, eseri edinmek üzere kollarını sıvadığını tahmin edebiliyoruz. Fakat biz yine de bu heyecan verici çeviriyi, dilimiz döndüğünce anlatmaya çalışalım... Singer'in Polonya asıllı bir yazar olduğunu söyleyerek başlayalım söze. 1930'ların ortalarında Amerika'ya yerleşmiş olsa bile, sonraki on yıl içinde başta kökeni Polonya'yı, sonra tüm dünyayı temellerinden sarsacak bir savaşın sancısını yüreğinde duymuş olmalı yazar. Kitaba iliştirdiği önsözün son paragrafını olduğu gibi aktarmak yerinde olacak: *"Bu kitabı, kentleri yakıp yıkan, masum aileleri yok eden aptalca savaşlar ve acımasız kıyıcılıklar yüzünden büyümeye fırsat bulamayan tüm çocuklara adıyorum. Bu öykülerin okurlarının, bir gün büyüyüp yetişkinliğe eriştiklerinde, yalnızca kendi çocuklarını değil, yeryüzünün dört bir yöresindeki bütün iyi çocukları da sevmelerini diliyorum."*

DÜNYANIN BÜTÜN ŞAPŞALLARI, SORUMSUZLARI VE AKILSIZLARI...

Kitaptaki öyküleri iki gruba ayırırsak, hem değerlendirme açısından kolaylık sağlayacağız hem de arka kapaktaki –tüm öykülerin Çelm Köyünde geçtiği yanılsaması yaratan- bilgiyi de düzeltmiş olacağız. *Sahte Cennet, Ninenin Masalı* ve *Şeytan'ın Oyunu* ve son olarak, kitabın en uzun öyküsü olan *Keçi Zlate* ilk gruba giren dört müstakil öykü. Çelm Köyü ve civarında geçen *Çelm Köyünün Karları, Birbirine Karışan Ayaklar ve Sersem Damat* ve Şlemiel'lerin *Şahı* adlı üç öykü ise aralarındaki hem mekânsal hem tematik bağ sebebiyle ikinci gurubu oluşturuyor.

Singer'in yetiştiği toplumun folklorik unsurlarıyla bezeli öyküler, köy yaşamından kesitler sunuyor. İlki *Sahte Cennet*. Öykü kahramanımız Atzel, daha önce kimsenin duymadığı bir hastalığa yakalanıyor: öldüğünü sanıyor. İşin aslı, Atzel tembel bir genç. Dadısından cennete gitmenin tek yolunun ölmek ol-

duğunu duymuş. "Neden beni gömmüyorsunuz?" deyip duruyor. "Sizin yüzünüzden cennete gidemiyorum," diye tutturuyor. Hikâye bundan sonra öyle bir serimleniyor ki, nihayetinde Atzel "Meğer yaşamak ne güzelmiş," deyip yola geliyor.

Gotik unsurların en yoğun kullanıldığı öykü olan *Ninenin Masalı,* "Topaç çevirmek çok eğlencelidir, ama çocukların yatıp uyumaları da gerekir," diye açılıyor. Oyunu kazanmakta olan çocuklar daha da kazanmak, kaybedenlerse kaybının telafisini istiyor. Ortaya cinli perili, iblisli, şeytanlı bir kara öykü çıkıyor. Uyku vakti gelip de hâlâ oyun peşinde koşan çocukların başına neler geldiğini Lea Nine anlatıyor. Öykülerdeki güçlü imgeler ve günlük hayata dair çarpıcı ayrıntılar bizi şaşırtmaya, okuma şevkimizi arttırmaya devam ediyor. Bu öykü ile *Şeytan'ın Oyunu* birbiriyle kardeş, araya üç öykü girse bile bu ikisi birbirini tamamlıyor.

Çelm Köyü bir ahmaklar diyarı, aptallar yurdu. Köyün en yaşlıları aynı zamanda en ahmakları oluyor. Köy ahalisi onların her sözünü yasa belliyor. Dünyanın bütün şapşalları, sorumsuzları ve akılsızları Çelm'e toplanmış sanki. Biri Ay'ın kuyudaki yansımasına bakıp onun kuyuya düştüğünü sanıyor. Ay'ı kuyudan kırk budala çıkaramıyor. Gündüz olunca yansıma kayboluyor. Bu kez de "Ay'ımız çalındı!" diye polise haber salınıyor. Aynı döşekte uyuyan dört kız kardeşin ayakları uykudayken birbirine karışıyor. Hangi ayağın kime ait olduğu bilinemediğinden, hiçbiri yataktan kalkmaya cüret edemiyor. Şlemiel adında koskoca bir adam, bir horoza bir çocuğa bir de aklına mukayyet olamıyor; intihar etmek isterken zehir yerine reçel kavanozunu yiyip bitiriyor, bir türlü ölemiyor. Bunca aptallık öldürmüyor da süründürüyor. Güldürüyor okuru, kimileyin düşündürüyor.

Keçi Zlate, kitaptaki en önemli öykülerden. Kürkçü Reuven, kötü bir yıl geçirdiği için keçisini kasaba satmak zorunda kalıyor. Gelen parayla mum, patates, yağ ve çocuklarına armağanlar almayı kuruyor. Oğlu Aron'a keçiyi kasaba götürmesini söylüyor ve böylece yolculuk başlıyor. Aron, karlı ıssız ovada, sürülü bir tarlanın yumuşacık toprağına bastığında yoldan çıkıp kaybolduklarını anlıyor. Singer, masalını, bir keçi ile bir çocuk arasında yeşerecek sımsıcak bir dostluğun öyküsü olarak okutuyor bize. Ya da iki ayrı türün hayatta kalmak için gerçekleştirdikleri dayanışmanın öyküsü olarak...

Maurice Sendak'ın çizimleri de en az Singer'in öyküleri kadar özgün, masalsı ve çarpıcı. İç mekân çizimleri Albrecht Dürer'i anımsatsa da Francisco Goya'ya ait göstergeler, göndermeler daha fazla. Hayvanlar, tıpkı Goya'nın gravürlerindeki gibi ön planda ve bilhassa vurgulanır vaziyette. Çocuk figürlerin uzuvları Goya'nınkiler gibi orantısız, yüz ifadeleri dehşet ve şaşkınlık içeriyor. Karakterlerin gözleri, bakışları, mimikleri çirkin denecek derece biçimsiz ele alınmış. Sendak'ın ününü dünyaya duyuran eseri olan *Vahşi Şeyler Ülkesinde,* bir çocuğun, uykusunda canavarlar ülkesine gidişini anlatır. Bu durum bile bize, Goya'nın *Aklın Uykusu Canavarlar Yaratır* adlı gravürünü hatırlatmaktadır.

Sonuç olarak, bir başyapıt var önümüzde. Keyifli okumalar... ■

Dilin edebi niteliği	★★★★★
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★★
Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Kapak tasarımı ve baskı kalitesi	★★★★☆
Redaksiyonun titizliği	★★★★☆

Kargalar ve martılar

Aylan Kurdi, Muhammed Shohayet ve diğerlerinin ölümsüz anısına adanan bu güzel kitabı okul çağındaki çocuklarla çekinmeden buluşturabilirsiniz.

Yazan: Nuray Gönülşen

Evinden Uzakta (Mülteci), mültecilik olgusunu –en derin yerinden, duygu yönünden– bir kız çocuğunun gözünden anlatan umut dolu bir kitap. Öykü esasen yazarın çocukla konuşması, arada da çocuğun kendi hissettiklerini yazara aktarması yoluyla diyalog şeklinde akıyor. Yazar konuşmanın başını çeken bir yetişkin, fakat konuşulan çocuk... Savaşı yaşamamış bir çocuk da olabilir; savaşı yaşamış, evinden uzakta, gerçek bir mülteci de. Her iki yönden de duyguları sağaltıcı, eğitici bir yanı var anlatılan deneyimin. Hikâyenin akışında savaştan barışa, kara kuşlardan ak kuşlara, karanlıktan aydınlığa, yıkılmış, yangın yeri bir ülkeden muhtemelen Avrupa'daki bir ülkeye geçiş yaşanıyor. Bu yolculuk tamamlandığında, daha önce hissedilen güvensizlik ve korku duygusu –ağır ağır da olsa– yerini güvene ve kendini evinde hissetmeye bırakıyor. Ayrıca başka bir ülkeye, farklı bir dile, farklı insanların arasına göçerken bu yeni toplumun -sizi aralarına kabul edenleri ve etmeyenleriyle- gerçekçi şekilde resmedilmiş olması da öyküye özel bir değer katıyor.

Evinden Uzakta (Mülteci)
Pimm van Hest
Resimleyen: Aron Dijkstra
Türkçeleştiren: Öznel Akdik İşli
Gergedan Yayınları, 27 sayfa

Çocuk kitapları seçiminde özellikle kentli sınıflarda artan bir tutuculuk söz konusu. Çoğunlukla kendiliğinden gelişen bu psikoloji ölüm, savaş, göç, yoksulluk, istismar gibi konuların kitaplarda işlenmesinden rahatsızlık duyarak "çocuğumun psikolojisi etkilenir" gerekçesiyle bu tür konulara mesafeli yaklaşıyor. Oysa konudan ziyade ele alınan konuların nasıl işlendiği önem taşıyor. Bazı temalardan kaçmaktansa onlarla yüzleşmek ve acısı-tatlısıyla bu duyguların bilinçli şekilde deneyimlenmesi karakter oluşumunu zenginleştirebiliyor. Herkesin kendi köyünde-cemaatinde-sitesinde dış etkilerle olabildiğince kirlenmeden, steril-temiz-pak yaşadığı bir "her yer çiçek-böcek-mutluluk-masumiyet" yanılsaması, daha sonra karşılaşılan farklı olana, örneğin bir mülteci çocuğa okulda zorbalığa dönüşebiliyor. Tadılan, tadılmayan her duygu bireyin ruhunun, karakterinin oluşumunda bir rol oynuyor, üstü geçici olarak örtülen gerçekleri hayat elbet açığa çıkarıyor, o zaman da bu duyguları yönetmek, onlarla ne yapacağını bilememek sorunu doğuyor.

Aylan Kurdi, Muhammed Shohayet ve diğerlerinin ölümsüz anısına adanan bu güzel kitabı okul çağındaki çocuklarla çekinmeden buluşturabilirsiniz. Gökyüzündeki kara kargaların yerini beyaz martılara bırakması dileğiyle... ■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Öykünün özgünlüğü	★★★★★
Grafik tasarım	★★★★★
Hedef kitleye uygunluk	★★★★★
Baskı kalitesi	★★★★★

YENİ İLK OKUMA KİTAPLARIMIZ

PASPAL KÖPEK SERİSİ

Çocukların zevkle okuyacağı Paspal Köpek serisi sizlerle!

Paspal Köpek, sardalya kokuyor, vücudu pirelerle kaplı ve postu çürümüş bir halıya benziyor. İşin kötüsü, çirkin olduğu kadar da saf. En yakın arkadaşı Şaplapla'yla birlikte bir çöplükte yaşıyor.

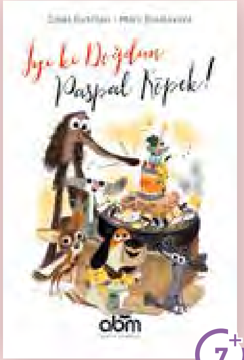
PASPAL KÖPEK

Paspal Köpek kendine bir sahip bulmak için yollara düşer. Ama iyi bir sahip bulmak hiç de kolay değildir. Üstelik sokaklar tehlikelerle doludur. Bakalım Paspal Köpek hayalindeki sahibe kavuşabilecek mi?

PASPAL KÖPEK KAYAK YAPIYOR!

Soğuk bir kış günü çöp tenekelerinde soğuktan titreyen Paspal Köpek ve Şaplapla Hörgüçtepe'deki bir kayak merkezi için verilen ilanı görür. Acaba Hörgüçtepe'de Paspal Köpek ve arkadaşını neler bekliyor?

İYİ Kİ DOĞDUN PASPAL KÖPEK!

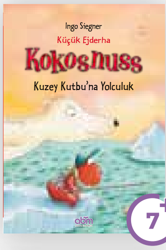
Paspal Köpek'in bu zamana kadar doğum gününü kimse kutlamamıştır. Ancak kadim dostu Şaplapla, ona sürpriz bir parti hazırlamaya karar verir. Acaba Paspal Köpek'i nasıl hediyeler bekliyor?

ZUGİLEYEN YİNKİ

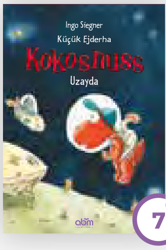
"Bizim Devin Nesi Var?" serisinin kahramanı Yinki her macerada yeni duygu ve durumlarla yüzleşecek ve bunlarla baş etmenin yollarını keşfedecek.

Serinin ilk kitabı *Zugileyen Yinki*'de Zinkorina Adası'nın biricik devi Yinki sürekli ağlamaktadır. Acaba ada sakinleri susmak bilmeyen Yinki'yi sakinleştirebilecek mi?

KÜÇÜK EJDERHA KOKOSNUSS KUZEY KUTBU'NA YOLCULUK

Küçük Ejderha Kokosnuss ve arkadaşları bir gün, deniz kıyısında baygın bir şekilde yatan kutup ayısıyla karşılaşırlar. Kuzey Kutbu'na doğru yolculuğa çıkan kahramanlarımız acaba kutup ayısını evine götürebilecek mi?

KÜÇÜK EJDERHA KOKOSNUSS UZAYDA

Ejderha Adası'na başka bir gezegenden bir misafir gelir. Küçük Ejderha Kokosnuss ve arkadaşları ile gezegenler arası bu heyecanlı maceraya hazır mısınız?

HER KİTAPTA YENİ BİR SEN

abm yayınevi
abm çocuk & ilk gençlik
Beysan Sanayi Sitesi, Birlik Cad. Acar Binası No: 26
Haramidere, Beylikdüzü/İSTANBUL Tel:(0212) 422 18 00(pbx)
Fax: (0212) 422 18 04 www.abmyayinevi.com.tr / info@bilgiacar.com
@abmyayinevi @abmyayinlari

KIRMIZI'NIN YOLCULUĞU...

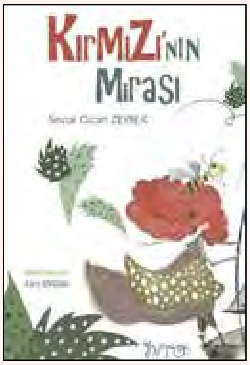
Kırmızı'nın Mirası, insanın yalnızca insanla değil, doğanın tüm varlıklarıyla dost olması gerektiğini vurgulayan, düşüncede yarattığıyla sarsıntıyla duyguyu da etkileyen, aydınlatıcı bir kitap.

Yazan: **Melek Özlem Sezer**

Masalın olmazı oldurma çabası, dünyada bulamadığına dilinde yer açması, bazen hayatımızı doğru kurmamızı sağlayacak düşünceleri tetikleyecek niteliktedir. Ve kimileri yaşamımızda o kadar olması gereken bir şeye işaret eder ki onu masal gerçeğinden başka türlü bir gerçek olarak hissederiz. Bu nedenledir ki, Babil Kulesi'ni bir hayal olarak düşünmeye içimiz elvermez. Herkesin birbirini anladığı bir hayatı yaşamak ya da dünyanın ta öteki ucundaki şiiri kendi dilinin kıvraklığı, dansı, nazıyla, işvesiyle okuyabilmek hiç vazgeçilir bir arzu mu?

Sezai Ozan Zeybek, *Kırmızı'nın Mirası*'nda bu arzunun nezaketsiz yanına ve Babil düşünü ne kadar eksik yaşadığımıza işaret ediyor. Kitap şöyle başlıyor:

"Derler ki eskiden bütün dünyanın sözü bir, dili birdi. Fakat Babil Kulesi yıkılınca insanlar birbirinin dilinden anlamaz oldu. Sözler karıştı, insanlar karıştı... bir sürü farklı dil dünyaya yayıldı."

Kırmızı'nın Mirası
Sezai Ozan Zeybek
Resimleyen: Esra Uygun
Nito Kitap, 56 sayfa

Derken kitabın farkını ortaya koyan cümleler sırayı alıyor: *"İşte bu efsanede de dilden dile aktarılırken bazı kısımları unutuldu. Hep insanlar konuşuldu. Oysa efsanenin aslına göre zamanında herkes herkesi anlayabilirdi. Herkes; yani saksağanlar, arılar, atlar, keçiler ve kurtlar..."*

Sahi, nasıl unuttuk biz onları?

Zeybek, *"Ama her masalda olur ya, bunun da bir istisnası olacak elbette,"* diyerek, bu kötü gidişi önceden görüp de birbirinin dilini unutmak istemeyen bir grup hayvan ve insanın, Babil yıkılmadan az evvel dünyadan el etek çektiğini söylüyor. Onlar kimsenin bilmediği bir adaya ulaşıyor ve nesillerini burada sürdürüyor: Kaz kadar arılar, inek kadar kediler, ot yiyen timsahlar, uçan tavuklar; kimi mavi saçlı, yeşil tenli, kimi boylu, kimi toplu çeşit çeşit insanlar. Ama söz müşterek ve herkes, en başta da Kırmızı adlı kız mutlu. Ne ki bir gün ayağının altındaki toprak sallanıyor, yerden kayalar fırlayıp lavlar fışkırmaya başlıyor. Kırmızı bildiği tek dünya yanarken, yunusun getirdiği salla oradan kaçıyor.

Yolu bir adaya düşüyor. İnsanlarla ilişkileri hoş olsa da doğadaki dostlarına ayrı bir düşkünlük gösteriyor ve aynı dili bildiklerini sır kılıp saklıyor. Bu sırada insanlar Kırmızı'nın kıyafetlerine bakıp iç geçiriyor. Zeybek diyor ki: *"Çünkü kendileri kışın tir tir titrer, yazın ise güneşten derileri kavrulurdu. Kıyafet onlar için sanki bir sihirdi. Fakat iplik nedir onu dahi bilmezlerdi."* Kırmızı'nın konuştuğu ipek böcekleri ise şöyle diyor: *"Yemeğimizi ikiayaklar bulsun, kışları da bizi soğuktan korusun. Kozalarımızın bir kısmı onların olsun."* İşte ipek böcekleri ve insanlar arasındaki o kadim işbirliği böyle başlıyor. Buradaki işlevini tamamlayan Kırmızı da kurguda aynı mekanizmanın yineleneceği yolculuğuna devam ediyor. Her ne kadar bu işbirliğinin hayvanlar için o kadar da tercih edilir olduğunu ve özgürlüklerini koruyabildiklerini düşünmesem de Zeybek anlatısında ilişkinin hoş bir şekilde kurulduğunu söylüyor.

Kırmızı'nın Mirası, insanın yalnızca insanla değil, doğanın tüm varlıklarıyla dost olması gerektiğini vurgulayan, düşüncede yarattığıyla sarsıntıyla duygu-

yu da etkileyen, aydınlatıcı bir kitap. Esra Uygun'un resimleri olağanüstü güzel olmanın yanı sıra bir o kadar da güzel bir ruha sahip. Hem uçuşan resimler bunlar hem de ne anlattığının bilincinde sağlam bir duruşları var. Hatta diyebiliriz ki baskı kalitesiyle, görsel görkemiyle kitap adeta bir beden kazanmış. Ki kitabın görsel başarısında, Ahsen Bihter Dikmen'in cümleleri resimle, sayfadaki uzamla ve metnin içeriğiyle dans ettiren, emeğini esirgemeyen sayfa düzeni çalışmasını da anmak gerek.

Öte yandan "Ah keşke..." kısmına gelecek olursak, anlatının berraklığı, anlaşılma kolaylığı ve dilin çocuğa uygunluğu açısından sorunlar göze çarpıyor. "Hafıza-i beşer nisyan ile malüldür, derler" gibi bir söz fazla zorlayıcı. Belki Sezai Ozan Zeybek, Osmanlıcanın hayatımızdan çekilişini de ince bir sızıyla yaşıyor. Bu nedenle de çocuğun anlayamayacağı kelimeler kullanıyor: Nihayet, müşterek, malum, hikmet, takat, meçhul, mahdut, kadim...

Zeybek, bu masalı iki çocuğuyla birlikte yazdığını söylüyor. Doğrusu insan, bu tabloyu gözünün önünde canlandırınca, imreniyor. Böyle bir atmosfer içinde, babanın sesinde Osmanlıca sözler şiirsel bir duygu verebilir ve anlamları baba tarafından çocuklara açıklanabilir. Ama çok tatlı bir fantezi olsa da bizlerin Zeybek'le bu tarz bir yaşantı kurma şansı yok. Bu nedenle Osmanlıcanın kitaptaki ağırlığı, bana çok doğru gelmiyor. Ki bunu içim acıyarak söylüyorum. Babil Kulesi'nin tuğlalarından birkaç tanesini çekmek gibi... Hele ki hakikat gibi değerli kavramları, hayatımızdan çıkarmak büyük kayıp. Ama bu kelimelerin hayatımızdaki varlığını sürdürmek için kitabın seslendiği yaş grubunda değil de daha büyük yaş grupları için özel çalışmalar olmalı sanki.

Zeybek kitabın başında, internetteki "Komşum İnsan Değil" yazısını işaret etmiş. Ki çok değerli bir yazı ve içerdiği düşüncelerin bir çocuk kitabına dönüşmesi harika olur diye düşünüyorum. İsmi bile müthiş cezbedici: Komşum İnsan Değil...■

Dilin edebi niteliği	★★★★☆
İçerik	★★★★★
Hedef kitleye uygunluk	★★★★☆
Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Grafik tasarım ve baskı kalitesi	★★★★★

HATALARI GÖRMEK VE DÖNÜŞTÜRMEK

Beyaz fon üzerinde büyük kütlesel siyah lekelere eşlik eden çok detaylı, renkli, ince bir el işçiliği isteyen çizimleri ve bu beraberliğinin yarattığı hoş kontrası görüyoruz.

Yazan: **Çağla Vera Kılıçarslan**

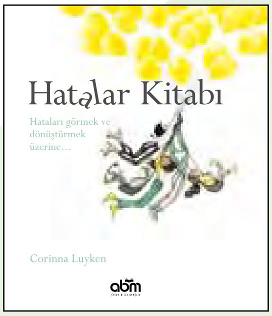
Corinna Luyken'ın yazdığı ve resimlediği ilk ve şimdilik tek kitabının ismi, *Hatalar Kitabı*. Alt başlığı ise "Hataları görmek ve dönüştürmek üzerine..."

Yazar, *"Tam başlarken / bir hata..."* diyerek kitaba giriş yapıyor.

"Tam başlarken", sadece tek gözü çizilmiş bir suret.

"Bir hata...", şimdi ikinci göz çizilmiş ama bu kara leke diğerinden daha büyük durumda. *"Diğer gözü daha da büyük yapmak başka bir hata..."* çünkü küçük kalan gözü eşitlemek amacıyla yapılan kalem darbesiyle öteki gözden daha büyük bir göz var şimdi bu suratta. *"Fakat gözlük... Gözlük iyi fikir,"* artık yeşil gözlüğü ile tatlı bir kız karakter karşımızda.

Her şeyin diğeriyle eşit, ötekiyle aynı ve normal bir kurgu içinde yer almasının gerektiğine inandığımız; hiçbir ikiliğe, farklılığa, nüansa tahammülümüzün olmadığı ve bunları normal olmayan hatta yanlış olarak nitelendirdiğimiz şu yaşamda; hata olarak nitelendirdiklerimizin aslında bizi biz yapan şeyler olduğunu güzelce gösteren bir kitap bu. Özellikle çocukluk gibi, kimi zaman çok acımasız olabilecek bir çağda, kendimizi daha rahat kabul etmemizi ve hayatın içinde kolayca yer almamızı sağlamak için uzatılan her elin büyük önemi var.

Hatalar Kitabı
Corinna Luyken
Türkçeleştiren: Ebru Şenol
abm Yayınları, 52 sayfa

Öte yandan, birbirinden farklı gözlere gözlük, fazlasıyla uzun boyuna yaka takmak gibi nesneler aracılığıyla gerçekleştirilen değişimlerin, "bu bir kompanse etme çabası mı?" sorusuna kapı aralayabileceğini de düşünüyorum.

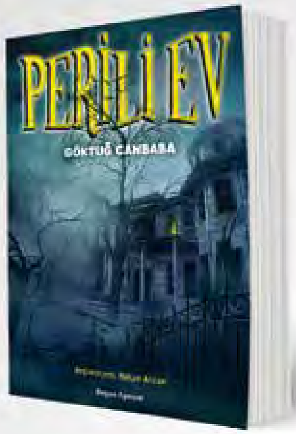
Eserin resim kurgusu oldukça dinamik. Kitabın karakterinin çizim düzleminde oluştuğu aşamada, boşluktan yavaşça belirmeyi etkileyici bir şekilde anlatan, beyaz arka plan üzerinde ufacık bir çizgisel hat olarak başlayıp her sayfada giderek kendine eklemlenerek büyüyen desenlerle karşılaşıyoruz. Daha sonra, yine beyaz fon üzerinde büyük kütlesel siyah lekelere eşlik eden çok detaylı, renkli, ince bir el işçiliği isteyen çizimleri ve bu beraberliğinin yarattığı hoş kontrası görüyoruz.

Son olarak, her ne kadar metinden bağımsız olarak var olabilse ya da metnin marjı haricinde dediği birçok şey olsa da genelde kitap illüstrasyonu (sonradan çizildiği ya da metinle aynı zaman aralığında oluştuğu takdirde bile) yazınsal içeriğin üzerinden ortaya çıkar. Bu kitapta ise tam tersi söz konusu. Resimler üzerinden yürünen bir izleğe metin katılmış. Bu tersine inşayı çok önemli görüyorum.■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Öykünün özgünlüğü	★★★★☆
Grafik tasarım	★★★★☆
Hedef kitleye uygunluk	★★★★☆
Baskı kalitesi	★★★★☆

OKUMA HEYECANI

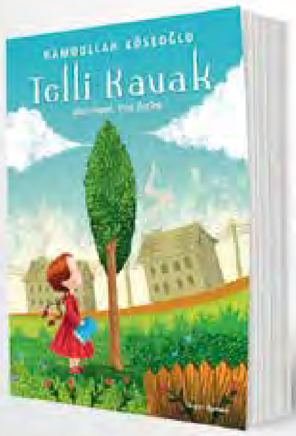
devam ediyor!

Perili Ev'in atmosferini derinden soluduğumuz roman, güven, cesaret, dostluk ve fedakârlık temalarını başarıyla işliyor.

Usta kalem Toprak Işık, ''Rüyanda Çözersin!'' ile okurlarına büyük bir heyecan ve keyifle okuyacakları harika bir matematik macerası sunuyor.

Hamdullah Köseoğlu'nun kaleminden Elif ile Telli Kavak'ın sevgi ve içtenlikle büyüyen dostluk hikâyesi.

Can Aydoğmuş'tan sevgi, farkındalık, doğa ve hayvan sevgisi temalarını işleyen sıcacık bir öykü.

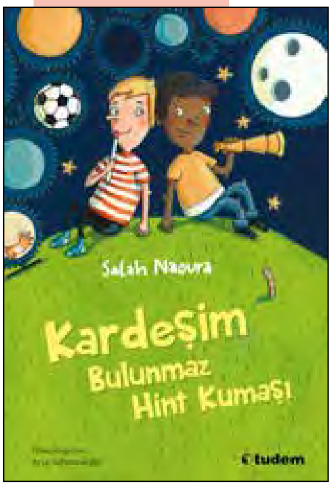

Bana en pahalısından bulunmaz bir Hint kumaşı!

Kardeşim Bulunmaz Hint Kumaşı
Salah Naoura
Türkçeleştiren: Ayça Sabuncuoğlu
Tudem Yayınları, 168 sayfa

"İnsanın nereden geldiğinin ve niye burada olduğunun önemi yok. Önemli olan, insanın halinden memnun olması!"

Yazan: **Olcay Mağden Ünal**

Hâlinizden memnun musunuz? 60 ay vadeli konut kredilerinizden, renk renk arabalarınızdan? Güneşi sevdiğinizin omzunda, hafif hafif sahili yalayan denize karşı değil de metrobüste hiç tanımadığınız birinin koltukaltının izin verdiği bir gıdım oksijene, bunu da bulamayanlar var, diye şükrederken karşılamaktan memnun musunuz? Altınızdaki araç bilmem kaç beygir gücüyle homurdanırken saat başı üç gram yol almaktan; o sırada berbat radyo programlarından birine gayriihtiyari gülerken çocuğunuzun sizi kaç akşamdır görmeden uyuyakaldığını fark ettiğiniz o kısacık, saliselik andan? Hakikaten afiyette misiniz, keyfiniz ne âlemde? Daha çok, daha da çok kazansanız, daha büyük evlerde otursanız, oğlunuz kızınız daha pahalı okullara gitse, daha doğmamış çocuğunuzu evrenin en harika(!) okulunun sırasına soksanız, hâlinizden daha da memnun olur musunuz? Peki, niye buradasınız? Gerçekten bu dünyaya, mümkün olsa aldığınız her nefesin resmini, tanımadığınız insanlarla paylaşmak için geldiğinizi

mi düşünüyorsunuz? Galaksideki misyonunuz bu mu sizin? Bizim, hepimizin?

Salah Naoura'nın *Kardeşim Bulunmaz Hint Kumaşı* adlı kitabını okuyup bitirdiğimde aklıma ilk bunlar geldi. En başta yaptığım alıntı da okurken epey bir dikkatimi çekmişti ki arka kapağa çıkarıldığını fark edince kitabın yayıncısının da benimle aynı fikirde olduğunu görüp sevindim. Esasında kitap, üç kişilik bir ailenin, Hint Dilip'i evlat edinmesiyle başlıyor. Böylece eve, evin diğer çocuğu Anton'la aynı yaşta bir kardeş geliyor. Ancak Anton ne kadar konuşkan ve hayalperestse Dilip bir o kadar içine kapalı ve de gerçekçi bir çocuk. Oysa Anton, birlikte matematikten hoşlanmayacağı ve oyun oynayacağı bir kardeşi olsun istemişti. Ancak Dilip matematiği sevmemek bir kenara, hesap makinesi olmadan imkânsız gibi gözüken işlemleri bile yapabiliyor. Tam da babalarının istediği gibi. Çünkü Anton'un babası matematikle arası kötü olanın çöp toplamaktan başka bir işe yaramayacağı fikrinde. Ne de olsa kendisi bir bankada çalışırken, başka bir banka tarafından epey de dolgun bir maaşa transfer ediliyor. Böylece Antonların evi de arabası da değişiyor, çünkü zenginlere bu yakışır.

Oysa Anton bu yeni evdeki kocaman odasından hiç memnun değil. Ne de olsa *"yeni ev yeni ayakkabı gibidir, insan önce içinde kendini rahatsız hisseder, çünkü ev yabancı gelir ve insanın ona alışması çok uzun sürer."* Üstelik babası da giderek daha sinirli ve de mutsuz bir suratla eve gelmeye başlıyor. Ne yapsalar babasını mutlu edemiyorlar ve onun artık Dilip'le Anton'a ayıracak hiç vakti yok. Bir de babaları, muhteşem hurdalıklara yolculuklar yapıp dönerken topladığı eski bisiklet gidonu, hortumsuz duş balığı gibi hazineleri yanında getiren Gert Dede'ye de iyice gıcık oluyor. Çünkü o Orman Manzarası sitesinde oturan bir aile için yeterince havalı bir dede değil.

Bu sırada Dilip'in üstün yetenekli olduğu anlaşılıyor ve buna uygun bir okula gönderiliyor, böylece kendini bir sürü uzay araştırmasına verince mutlu bir çocuk olup çıkıyor, Anton'la da aralarından su sızmamaya başlıyor. Anton'sa daha çok evin hayal gücü yüksek çocuğu olarak, bilinen masalları yeniden yorumlamak ve insanlarla röportaj yapmakla ilgileniyor. Matematik yerine bu saçmalıklarla uğraşması babasını hiç memnun etmese de Anton yazdığı direniş şarkısıyla arkadaşlarını toplayıp oturma eylemi yaparak, okulun müdürüne bile kafa tutabiliyor. Yeni kardeşinden öğrendiği Hint tanrılarından Hanuman maymunu onun epey bir dikkatini çekince, bir de üstüne bu maymunların mahallelerini bastığı bir hikâye uyduruveriyor. Tüm bunlar olup biterken babalarının herkesten sakladığı sır, Danimarka seyahatleri sırasında beklenmedik bir şekilde açığa çıkıyor ve her şey allak bullak oluyor, yine de bu, kimse için üzücü bir sonuca yol açmıyor.

Alman çocuk edebiyatı alanında epey üretken ve bir o kadar da başarılı bir yazar olan Salah Naoura. Kuvvetli kurgular oluşturmanın yanında karakterlerini yaratırken onlara kendilerine has soluklar da katıyor. Bunun yanı sıra ortaya çıkardığı hikâyenin geneliyle birlikte birçok detayının ve kahramanlarının da mizahi yönleri çok kuvvetli. Bu kitap özelinde dikkatimi çeken ve de hoşuma giden, yazarın Dilip'in Hindistan'dan gelip Anton'un annesiyle babasının onu evlat edinmelerinin ardından hayatlarına dâhil oluşunu öyle uzun uzadıya anlatıp da bunu sanki sıra dışı bir olaymış gibi okura yansıtmaması. Öte yandan Naoura, daha çok Anton'un babasının giderek artan ve saplantıya dönüşen kariyer hırsını, beklenmedik ve can sıkıcı bir mesele olarak ele almış, birçok detayda da buna yönelik göndermelerde bulunmuş. Dolayısıyla kitabın, özellikle bizimki gibi kafasında yaftalarla ve basmakalıp yargılarla yaşayan bireylerden oluşan toplumlarda büyümek zorunda kalan çocuklarımız adına son derece önemli bir rolü var. Hayır, anormal olan arkadaşının bir gün kendi yaşında, başka bir milletten bir kardeşle okula gelmesi değil; anormal olan annenle babanın gece yarısına kadar çalışıp seninle birlikte geçirebildikleri iki günde, her geçen saniye değişen, büyüyen, mucizevi bir şekilde şekilden şekle giren yüzün yerine, ellerindeki o işe yaramaz telefonlara bakmaları. İşte Salah Naoura bu bilinci, dikkati bunun üzerine yoğunlaştırmadan, hatta bu konuda tek kelime dahi etmeden çocukların zihninde oturtabilecek nitelikte bir yazar. Daha nice kitabının, aynı özveriyle yayımlanması dileğiyle. ■

Dilin edebi niteliği	★★★★★
Çevirinin niteliği	★★★★★
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★★
Kahramanların işlenişi	★★★★★
Redaksiyonun titizliği	★★★★★

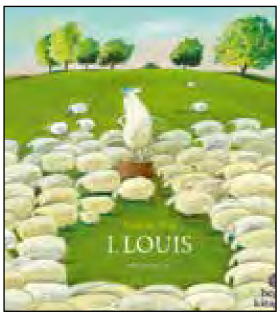
Baştacım özgürlüktür!

Dayanışmayı inkâr edip, kader ortaklığı da neymiş deyin ve sonunda -hep öyle olmuştur majesteleri- kendi başınızı yiyin!

Yazan: **Adnan Saracoğlu**

“Rita ve Adsız” dizisinin minimal çizimlerine öylesine hayranlık besliyorum ki, imza sahibi Olivier Tallec’in *Koyunlar Kralı I. Louis* kitabına kavuşmama uygun mutluluk tanımı bulamadım. Tallec bu sefer evine yabancı sokmamış, karınca kararınca yazı da eklemiş eserine. Peki, bu seviyedeki bir usta için sözcüklere gerek var mı? Yapalım sağlamasını: Sarının hâkim olduğu çayıra yayılmış koyunlardan en tepede olanı, mavi bir nesne ile yakınlaşır. Ne hikmetse mavi nesne başına oturduğunda koyun epeyce farklılaşır. Çalımla yürür kader ortakları arasında. Çayırla yetinmeyip yüksekçe bir ağaçta kibirle çalım satar. Dibinde uyuklar aynı ağacın; ortalık yerde olmak romatizmalarını mı azdırıyordur? Bir kürsüde belirir, mavi nesneye mavi ayakkabılar ve mavi kuşak da eklenir, önündeki mikrofonlar neyin nesidir? Büyükçe bir koyunu at, yanındaki küçükleriyse it etmiş, koca bir aslanı da önüne katmış gidiyor. Gösterişli bahçelerde elde şemsiyesi salına salına yürüyor. Piyano başında, tütülü keçilere eşlik ediyor. Yerleri süpüren peleriniyle önünde eğilen türlü hayvanın hürmetini kabul ediyor. Askerlerin başında mağrur bir hâlde yürüyor. Böylesi devlet kime kısmet olmuş deyip koyuna haset ederken, dağılıyor diğer koyunlar birden. Uzaklara gidiyor yanına yaraşmayanlar. Ve mavi nesneyi başına buyur eden esinti, alıyor verdiğini aniden. İki ayaklı mavi nesneli koyun, yalın ayak başıkabak oluyor yeniden. Uzaklardan yaklaşan bir kurt değil midir, o aynı mavi nesne başında yaklaşan?

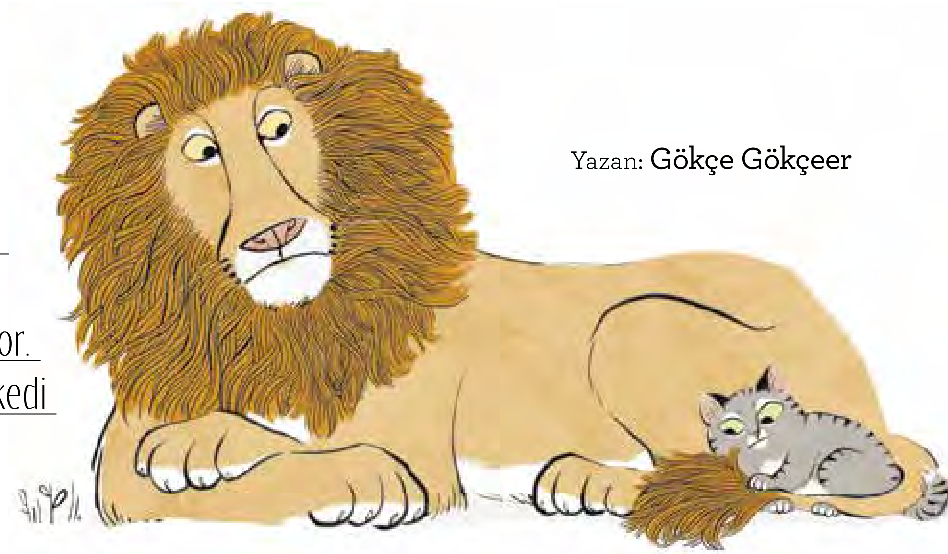

Koyunlar Kralı I. Louis
Oliver Tallec
Türkçeleştiren: Esra Okutan
Hep Kitap, 36 sayfa

Azı çoğa sayıp, yazıları görmez bir okuma sonrasında böylesi bir tablo çıkıyor karşımıza. Koyunun başına bela olan mavi nesnenin taç olduğunu ve hiç de öyle baş tacı olmadığını benim gibi siz de görmüşsünüzdür. Yalın ve sivil canlıdan taraf olarak, hiyerarşi ve asalet eleştirisine girişiyor Mösyö Tallec. Yeter ki bazılarının daha eşit olduğuna inandıracak aygıtlarınız olsun, yeter ki rüzgâr karşınızdan değil de arkanızdan essin, yeter ki kibrinizle sarhoş olun ve yanınıza yaraşır bulmayın ilk harften son harfe tamamen sizinle eşit olanları. Dayanışmayı inkâr edip, kader ortaklığı da neymiş deyin ve sonunda -hep öyle olmuştur majesteleri- kendi başınızı yiyin!■

Çizimlerin İfade Gücü	★★★★★
Öykünün Özgünlüğü	★★★★☆
Grafik Tasarım	★★★★★
Hedef Kitleye Uygunluk	★★★★★
Metnin İşlevi	★★★☆☆

Yok aslında birbirimizden farkımız!

Yazan: Gökçe Gökçeer

Ben Bir Kediyim, farklılıkların bizi ayıran değil buluşturan özellikler olduğunu vurguluyor. Aynı zamanda da büyüleyici kedi ailesini çocuklara tanıtıyor.

Simon kısa bacaklı, kocaman yeşil gözlü, karşıma çıksa sıkıştırmakta kesinlikle tereddüt etmeyeceğim güzellikte bir ev kedisi. Kim olduğunu da gayet iyi biliyor; o bir kedi! Bu iddiayla bir gün; Aslan, Kaplan, Çita, Puma ve Panter'in karşısına çıkıyor. "Ben bir kediyim. Tıpkı sizin gibi!" diyor gururla. Gözlerini kocaman açıp bakakalan bu beş hayvan, bir sonraki sayfada kahkaha attığı anda, kitabı okuyan da basıyor kahkahayı. Ama ne yazık ki durum Simon için pek gülünesi değil çünkü bu dev kediler başlıyor onu hor görmeye... Onun Aslan gibi yelesi yok. Çita kadar hızlı da koşamıyor. Kaplan deseniz turuncu, Panter deseniz siyah... Puma kadar sert görünmesi ise bu sevimli tipiyle imkânsız. Ama merak etmeyin Simon sonunda rahatlıyor. Bir kediyi kedi yapan özelliklerin hepsinde olduğunu bir kez daha kavrıyor ve diğerlerine de açık açık ispatlıyor. Uzun kuyruklar, sivri dişler ve pençeler, karanlıkta gören gözler tüm kedileri buluşturuyor. Nihayet hepsi şunu anlıyor: Onlardan çok daha küçük olsa bile, Simon da bir kedi! Hem de çok güzel!

Ben Bir Kediyim
Galia Bernstein
Türkçeleştiren:
Olcay Mağden Ünal
Uçanbalık, 32 sayfa

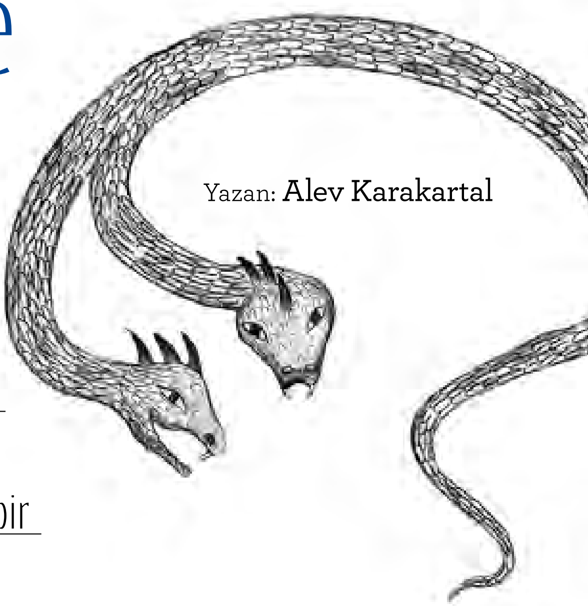
Galia Bernstein'ın yazıp resimlediği *Ben Bir Kediyim,* bazen farklılık olarak algılanan özelliklerin aslında bizi birleştiren benzerlikler olduğunu vurgulayan, şahane bir resimli çocuk kitabı. Yaş aralığının neden 5 yaş ve üzeri olarak belirlendiğini anlayamadım; bana göre rahatlıkla 3 yaş ve üzeri çocukların da ilgisini çekecektir.

Gülümseten metni ve çizimleri, kitabı "unutulmazlar" arasına sokacak gibi görünüyor. Özellikle bir kediyle yaşayanların çok seveceklerine eminim. Çünkü kedilerin sahip olduğu o kendine hayran bırakan mizah duygusu, kitapta da belirgin olarak karşımıza çıkıyor. Aynı zamanda şefkat hissi yaratan, sıcacık bir yanı da var...■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Öykünün özgünlüğü	★★★★★
Grafik tasarım	★★★★★
Hedef kitleye uygunluk	★★★★★
Baskı kalitesi	★★★★☆

ÇOCUK KİTAPLIĞI

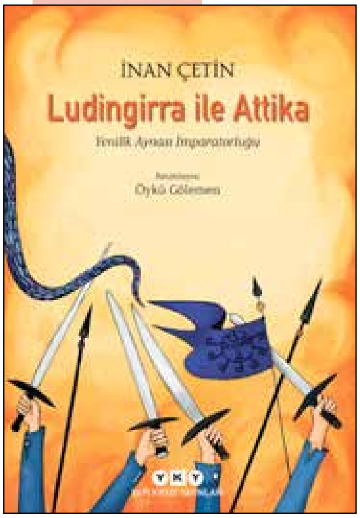
Buzullar bir gecede donmadılar (*)

Yazan: **Alev Karakartal**

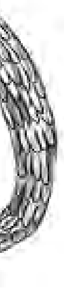
Fantastik bir kurgu yapıyorsanız, gerçek olması gerekmeyen ama üzerinde yaşayan ırklar/türlerle mümkünse bunların sosyo-kültürel yapısı, hatta konuştukları dile değin, gerçeklik duygusu veren bir evren yaratmanız beklenir.

Ludingirra ile Attika
Yenilik Aynası İmparatorluğu
İnan Çetin
Resimleyen: Öykü Gölemen
Yapı Kredi Yayınları, 112 sayfa

Bizde çoğu kez "alternatif", dünyada ise zaman zaman "edebiyat dışı" olarak görülüp biraz da küçümsenen bilimkurgu ve fantastik (kurgu) edebiyat(ın)a en çok yöneltilen eleştiri; birer "kaçış alanı" olmaları, insanları gerçeklerden uzaklaştırdığı iddiasıdır. Olayların geçtiği mekân, yaratılan türler ve kahramanların yaşadığı deneyimlerin dünyanın fiziki koşulları ve kurallarıyla açıklanamaz, doğaüstü oluşu, bu eleştirinin temel dayanaklarından birini oluşturur. Uzun tartışmalara girişmeden ve bu yazının konusunu oluşturmayan bilimkurguyu dışarıda bırakarak kestirmeden söylemeliyim ki, ben fantastik edebiyatı, saf hikâyeye en yakın tür olarak görürüm. Alegori yoktur; böyle bir eserin girişinde, "Bu kitapta yer alan kişi ve olaylar kurgudur," uyarısına rastlamazsınız. Bildiğimiz/alıştığımız gerçeklerden tümüyle kopuk, insanın ve doğanın tamamıyla dışında bir dünyaya ait oldukları eleştirisine de katılmam. Zira türün neredeyse

tüm ürünleri, bu amacı taşısın taşımasın, içinde yaşadığımız gezegene ilişkin mesajları, yorumları ve eleştirileri içermesi; karakterlerin tıpkı bizler gibi sevip düşünüp iyi veya kötü eylemde bulunması ve kurulan biçimsel hayal dünyasının savaş, barış, aşk, adalet, inanç gibi bildik temalar etrafında dönüyor oluşuyla, söz konusu eleştiriyi her seferinde yanlışlar. Bahse konu janra tutku düzeyinde düşkün, sevdiğim bir arkadaşımın deyimiyle, fantastik edebiyat, "gerçeklik" dâhilinde, "gerçekçi" olmayandır.

Elimizde, bu alanda üretilmiş bir çocuk kitabı var: *Ludingirra ile Attika-Yenilik Aynası İmparatorluğu;* Yapı Kredi Yayınlarından. Mutluluk Ülkesi'nde mutlu mesut yaşamaktayken, dünyalar arası kapıdan geçen Ludingirra adında küçük bir çocuğun, vardığı Göğün Göbeği âlemindeki maceralarını konu alıyor. Ludingirra, buradaki ilk durağı olan, yabancıların girmesi yasak Yenilik Aynası İmparatorluğu'nda onu koruyup kollayacak Attira ile tanışacak, düşman imparatorluk Eski Taht'la savaşı bitirip barışı "tesis etmek" üzere koyulduğu yolda pek çok tehlike ve zorlukla karşılaşacaktır.

İnan Çetin, kitabını yazarken, bu alanda ürün veren diğer yazarlar gibi masallardan, söylencelerden, inanışlardan ve hatta film sahnelerinden bolca yararlanmış göründüğü kadarıyla. Yine türün pek çok örneğinde görüldüğü üzere, yıldız şeklindeki kentler, çember duvarlar, acayip, korkunç yaratıklar, yinelenen 7 rakamı, tozlar ve ruhların geçit yaptığı evreniyle, eksik bırakmamak için elinden geleni de yapmış. Ancak 111 sayfanın hemen hepsinde, çok ama çok önemli, olmazsa olmaz iki meseleyi atlamış: Orijinal, derinlikli ve bütünsel bir dünya kurgusu ile yetkin bir edebi dil.

Fantastik bir kurgu yapıyorsanız, gerçek olması gerekmeyen ama üzerinde yaşayan ırklar/türlerle, mümkünse bunların sosyo-kültürel yapısı, hatta konuştukları dile değin, gerçeklik duygusu veren bir evren yaratmanız beklenir. Çocuk kitabı yazıyor olsanız da öyledir, hatta daha çok öyledir. Hele de edebiyatla ve dille ilişkisinin belirlendiği, okuma ve okuyacağını kendi seçme keyfine vardığı yaşlara yönelik yazıyorsanız, kurduğunuz dünya kadar kurarken kullandığınız dile de itina etmeniz gerekir.

Yazık ki *Ludingirra ve Attika,* neyin niye olduğunu, kimin neden öyle yaptığını ve/veya yapmadığını kolaylıkla anlayamadığınız, başkarakterimizin aforizmalar ve yaşı için derinmiş gibi görünen düşünce ve cümlelerine de şans eseri kahramanlıklarına şaşırıp kaldığımız, bütün kahramanların bir saniye öncesiyle sonrası arasında hiç bir tutarlılık göstermeyen davranışları, bir görünüp kaybolan, niye yazıldığını bilmediğimiz tiplemelerle dolu bir metin olarak, bu itinayı gösterme konusunda sınıfta kalmış. Yetmemiş, "tepenin sunduğu görünge", "bütün şansları kendinden yana çekmek", "yüzünde müthiş bir şaşkınlık olması", "yüreğinde garip bir mucizenin uyanması", "bir iskelet gibi sessizce ve şaşkın oturmak", "nezle ürpertisi", "gizemli ve ılık düşünceyle dolmak", "günün aşağılara eğilmesi", "yüreğin duyguyla dolması", "kafasının içinde aklının yüzdüğünü hissetmek" gibi buram buram çeviri kokan, üstelik çok kötü çevrildiği izlenimi veren ifadelerle güzelim Türkçeye epeyce ayıp etmiş. Yazım hataları (bk. Alabastar/Alabaster), fırlak göz, kocaman kafa gibi tuhaf betimlemeler, bunca gizem ve acayiplikten sonra hikâyenin "bilim"e vurgu yaparak bitmesi ise hepsinin üzerine tuz biber ekmiş. Kitabı yayına hazırlayan editöre haksızlık etmek istemem ama eğer yazılırken müdahale etme imkânı vardı da bunu kullanmadıysa, hem yazarın hem kendi emeği bakımından talihsiz bir seçim yaptığını da söylemeden geçemeyeceğim.

Ludingirra ile Attika, İnan Çetin'in üçüncü çocuk kitabı. Yetişkinler için de çok sayıda eser veren yazar, bunlar hakkında olumlu eleştiriler almış, hatta *Kureyş'in Kurtları* adlı kitabıyla 2016 Yunus Nadi Ödülü'nü de kazanmış. Eski Kadıköy sözüdür: Dünyasını kaybedenler, yeni bir dünya kurmak zorundadır. Belli ki Çetin, kendi dünyasında iyi. Ama ille de 9-10 yaşlarındaki çocukların varlığından haberdar olduğunu tahmin ettiğim *Yüzüklerin Efendisi, Hobbit, Yerdeniz Serisi, Harry Potter, Kara Kule* hatta *Alice Harikalar Diyarı*'nda dünyasında da var olacağım diyorsa, belki önce türün başarılı örneklerini bir kez daha, alıcı gözüyle inceleyerek işe başlamasında yarar var.

(*) Ursula K. Le Guin / Karanlığın Sol Eli ■

Dilin edebi niteliği	★★☆☆☆
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★☆☆☆
Çizimlerin ifade gücü	★★★☆☆
Kapak tasarımı ve baskı kalitesi	★★★☆☆
Redaksiyonun titizliği	★★★★☆

Erteleyerek yok ettiklerimiz...

Yazan: **Hazal Baydur**

Ali Sinan Bey'in başvurduğu yarışmanın adının, "Ertelenmiş Hayaller" olması detaya gizlenmiş tanıdık bir hüzün gibi...

Hayalleri ertelemek, bir insanlık dramı olarak, hemen hepimizin hayatında yerini almış bir hâlde. Çocukluktan yetişkinliğe dersler, sınavlar, işler, güçler, aileler derken en büyük arzularından uzaklaşmış çoğunluklar gibiyiz. En ufak bir ferahlığa, hobiye ve hatta insan ilişkisine zaman kalmayacak şekilde içine düştüğümüz bir döngüyü yaşıyoruz. *Sırası mı Şimdi*'de, bu döngüye saplanmış Ali Sinan Bey'in hikâyesini okuyoruz. Ali Sinan Bey, çocukluğundan beri tek istediği resim yapmak olmasına rağmen bunu hiç başaramamış. Bu arzusunu doyurmak için gerekli imkâna sahip olamamış, hatta bunu kovalamaya pek cesaret edememiş biri. Bir gün gazetede bir resim yarışması görüyor ve hayatında belki de ilk kez kendisi için bir şey yapmaya karar veriyor. Fakat yine bir sebepten ötürü resmini tamamlayamayan Ali Sinan Bey boş tuvalini salonun ortasında sergileyip, "Burada o çocuğun yıllar boyunca yapamadığı resimleri var," diye anlatıyor hayat hikâyesini oğluna. Bu cümle karşısında en az Ali Sinan Bey'in oğlu kadar üzülüyor okuyucu. Hiçbir çocuk, hiçbir yetişkin kendine haksızlık etmesin, hayallerini kovalasın istiyorsunuz.

Sırası mı Şimdi!
Tülin Kozikoğlu
Resimleyen: Ece Zeber
Mavibulut Yayınları, 52 sayfa

Yetişkin bir insanın hayalinden vazgeçtiği ana şahit olmak okuyucu için çok kolay değil. Bu noktada şunu söyleyebiliriz, çocuk kitapları sadece çocuklar için değildir! Hatta bu kitap, çocuklara yaratıcılıklarını göstermeleri için alan yaratma arzusunda olan ebeveynlere çok uygun. Fakat kitaptaki soyut kavram ve ifadelerin, hedef kitledeki çocuklara tam manasıyla ulaşabileceğinden emin olmadığımı söylemek isterim.

Sırası mı Şimdi!, Tülin Kozikoğlu'nun yazıp Ece Zeber'in resimlediği bir eser. Kozikoğlu, hikâyeyi gereksiz acındırmalara sokmadan, akıcı bir dille aktarmış. Örneğin, Ali Sinan Bey'in başvurduğu yarışmanın adının "Ertelenmiş Hayaller" olması detaya gizlenmiş tanıdık bir hüzün gibi. Bu güzel metne, ayrıntılı ve eğlenceli çizimleriyle Ece Zeber çok iyi eşlik etmiş. Özellikle baba ve oğlun birlikte çizdiği resimlerin çeşitliliği öykünün derinliğini oldukça güçlendiriyor. Bu hâliyle, sonuna kadar merakla okunan, yetişkinlerin de kendinden izler bulacağı, gerçekçi ve her ne kadar hüzünlü bir hikâyeyi anlatıyor olsa da neşesini sonunda açığa çıkaran bir kitap *Sırası mı Şimdi!*.■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★☆
Öykünün özgünlüğü	★★★★½
Grafik tasarım	★★★★★
Hedef kitleye uygunluk	★★★☆☆
Baskı kalitesi	★★★★★

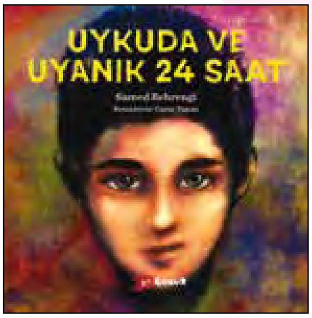
Karanlık, tozlu, çaresiz...

Yazan: **Emel Altay**

Türkiye'de en çok *Küçük Kara Balık* adlı kitabıyla tanın İranlı yazar Samed Behrengi, güçlü kalemini bu kez Tahran sokaklarında hayatın yükünü küçük omuzlarında taşıyan çocukları anlatmak için kullanmış. Ortaya da karanlık, tozlu ve çaresiz bir hikâye çıkmış.

Dünyamızda, mis kokulu saçları ve pırıl pırıl kıyafetleriyle anne babalarının elinden tutmuş okuluna giden mutlu çocukların yanı sıra bedenini zar zor kapatan yırtık kıyafetleri, kirden keçeleşmiş saçları ve boş mideleriyle şanslı yaşıtlarına bakıp iç geçiren çocuklar da var. Bu acı manzaraya gündelik hayatımızda ya da gazetede ve televizyonda tanık oluyoruz. Ancak bir çocuk kitabında karşılaşınca etkisi daha da artıyor.

Tahran ya da İstanbul, fark etmeksizin, dünyanın her yerinde büyüklerin kurduğu bu haksız ve çirkin dünyanın kirini pasını üstünde taşıyan masum çocuklar var. Onlar kitabımızın kahramanı küçük Latif gibi zengin mahallelere şaşırarak bakıyor ve oranın temiz havası, çiçekli evleri, mis kokulu sofralarını anlayamıyor bile. Mide gurultuları eşliğinde uyumaya çalışırken rüyaları el uzatıyor ona. Önünde durup, uzun uzun seyre daldığı oyuncak dükkânındaki devasa boyutlarda devenin sırtına atlayıp Kuzey Tahran'a, yani Tahran'ın zengin kesimine uçuyorlar. Orada mis gibi çiçeklerle bezenmiş bir villanın bahçesine kurulu ziyafet sofrası karşılıyor onları. Latif ne kadar yerse yesin midesindeki çukur dolmuyor. Rüyasında bile doyamıyor. "Rüyamda görsem inanmam" dedikleri böyle bir çaresizlik olsa gerek.

Uykuda ve Uyanık 24 Saat
Samed Behrengi
Resimleyen: Cansu Taştan
Türkçeleştiren: Oya Yalçın
6.45 Çocuk Yayınları, 36 sayfa

"DUMAN VE KÜTÜ KOKULARIN OLMADIĞI YERLER" ÇOK UZAKTA

Latif saatlerce yürüyerek varıyor duman ve kötü kokuların olmadığı yere. Oralarda da dilenci sanıyorlar onu; aşağılanıyor. O da başkalarını aşağılamak, birilerine kötü davranmak istiyor. Ama çocuk kalbi hâlâ yumuşak, sevgi dolu. "Onların suçu değil ki," diye düşünüyor. Guruldayan midesi, yırtık pantolonu, pis kokusu kimin suçu? Annesini özlüyor. Ekmek paralarını kazanıp, memlekette kalan anne ve kardeşlerine para göndermek için geldikleri bu gurbette babasına sarılıp ağlıyor Latif. Hiçbir şeyi yok bu dünyada. Oysa "dükkânlar ve evler güneşin altındaki aynalar gibi" parlıyor. Latif bir sinema izler gibi izliyor kendisi dışında mis gibi kokularla pırıl pırıl akan hayatı. Onun bir oyuncak devesi bile yok.

KARANLIK TARAFA ÇOCUK GÖZÜYLE BAKMAK

Uykuda ve Uyanık 24 Saat, büyük şehre çalışmaya gelmiş baba-oğul motifiyle *Bisiklet Hırsızları*'nı akla getirse de her şeyi küçük bir çocuğun gözünden aktarmasıyla daha farklı bir yerde duruyor. Belki de bu yüzden çok daha dokunuyor içe. Samed Behrengi usta kalemiyle kısacık hikâyeye dünyaları sığdırmayı başarmış. Çizimler, özellikle kapaktaki çocuk çizimi, hikâyenin duygusunu geçirmede oldukça başarılı. Yeraltı edebiyatı ağırlıklı yayınlarıyla tanıdığımız 6.45, çocuk yayınlarında da dünyanın "dumanlı ve kötü kokulu" tarafından seslenmeye devam ediyor.■

Dilin edebi niteliği	★★★★★
Kurgunun özgünlüğü ve tutarlılığı	★★★★☆
Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Kapak tasarımı ve baskı kalitesi	★★★★★
Redaksiyonun titizliği	★★★★★

BAY TAM TERSİ

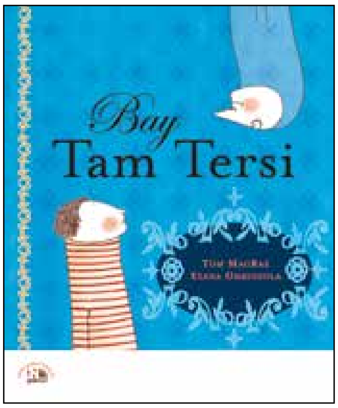

Hayali arkadaşlar, yaramazlıkların inkârı için söylenen ufak tefek yalanlar ve elbette uçsuz bucaksız hayal gücü, küçük çocukların hayatında çok rastlanan özellikler. Küçük insanların durumu kurtarmaya ya da durumdan faydalanmaya çalıştıkları basit yalanların sonu nereye varır?

Yazan: **M. Banu Aksoy**

Hepimizin başına gelmiştir. Bazı günler kötü başlar. "Yatağın ters tarafından kalkmışım," deyip güne devam ederiz. Ama nafile... O gün ters geçmeye mahkûmdur. Anahtarı kaybederiz, otobüsü kaçırırız, en sevdiğimiz kalemin yerinde yeller esiyordur ve gün boyu onlarca terslik olmaya devam eder. Tek dileğimiz o günün bir an önce sona ermesidir.

Nate için ise durum biraz daha farklı. Nate uyanır ve tavandan ona bakmakta olan Bay Tam Tersi ile göz göze gelir. Ona aşağı inmesini söylese de tavandaki adama hiç aldırmaz. *"Baba, tavanımda bir Tam Tersi var!"* diye bağırır parmağıyla göstererek. Babası dönüp bakana kadar Bay Tam Tersi ortadan kaybolmuştur bile. *"Hadi ama Nate!"* der babası, *"Yatakta biraz daha kalmak için böyle hikâyeler uydurmazdın sen."*

Bay Tam Tersi
Tom MacRae
Resimleyen: Elena Odriozola
Türkçeleştiren: Esin Pervane
Nesin Yayınevi, 28 sayfa

Bay Tam Tersi, Nate'in gününün geri kalanında da iş başındadır. Kahvaltı masasını birbirine katar. Resim dersinde tavan ve öğretmen dâhil her yere boya bulaştıran da Nate değil, Bay Tam Tersi'dir aslında. Ne var ki onu sadece Nate gördüğü için işler Nate açısından çok da iyi gitmez. İşte o noktada Nate'in bir karar alması gerekir. Ya Bay Tam Tersi'nin hayatına alt üst etmesine seyirci kalacak ya da aklını kullanıp Bay Tam Tersi'ni etkisiz hâle getirmenin bir yolunu bulacaktır.

Hayali arkadaşlar, yaramazlıkların inkârı için söylenen ufak tefek yalanlar ve elbette uçsuz bucaksız hayal gücü, küçük çocukların hayatında çok rastlanan özellikler. Küçük insanların durumu kurtarmaya ya da durumdan faydalanmaya çalıştıkları basit yalanların sonu nereye varır? Tom MacRae, *Bay Tam Tersi* öyküsü ile bize böyle bir durumun üstesinden nasıl ustalıkla gelinebileceğini gösteriyor.

Tom MacRae, BBC için, içlerinde ünlü *Doctor Who*'un da yer aldığı pek çok diziye imza atmış bir senaryo yazarı. *Bay Tam Tersi* ise yazarın çocuklar için kaleme aldığı üç kitaptan ilki. Kitabın resimleri ise ülkemizdeki çocuk kitapları okurları için tanıdık bir isim olan Elena Odriozola. *Bütün Gün Esneyen Prenses* ve *Masal Battaniyesi* isimli kitaplardan anımsayacağımız Odriozola, *Bay Tam Tersi*'nde de harikalar yaratıyor. Kendine has figürleri ve desen zenginliğiyle Odriozola, kitabın her sayfasında bir renk cümbüşü yaratıyor. ■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Öykünün özgünlüğü	★★★★★
Grafik tasarım	★★★★★
Hedef kitleye uygunluk	★★★★★
Baskı kalitesi	★★★★★

Daha, daha, daha fazlası var mı?

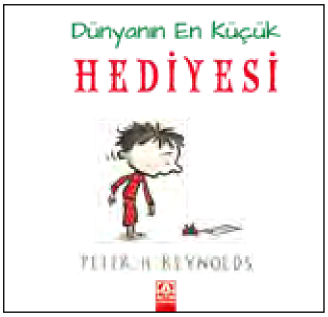

Her zaman "daha" diye dolaşırsa uzay boşluğunda kaybolacağını bilen tüm çocuklara...

Yazan: **Burcu Arman**

Her sabah hayattan ne istediğinizi bilerek mi uyanıyorsunuz? Her gün ne kadar çok şey dilediğinizin farkında mısınız mesela? Peki, ne kadarlar? Boyut olarak soruyorum. Bir kibrit kutusuna sığar mı, yoksa uzaydan görünecek kadar büyük mü? Fark eder mi? Ya biri, hediye olarak verse bir dileğinizi? Hangisinde gelmesini isterdiniz? Kibrit kutusu kadar küçük bir kutuda mı yoksa evler kadar büyük mü?

İnsan evladının tatminsizliği dillere destan, öykülere konu. Peki ya çocuklar? Şu, paket içinde ataç hediye edildiği hâlde havalara uçan minik kızın neşesini izlediniz mi? Kaçımız o ruhu çoktan kaybettik ya da kaçımızın çocukluğu bu kadar tamahkârdı? Ya bizim çocuklarımız?

Dünyanın En Küçük Hediyesi
Peter H. Reynolds
Türkçeleştiren: Oya Alpar
Altın Kitaplar, 40 sayfa

Dünyanın En Küçük Hediyesi tam olarak bunun üzerine. Yılbaşında kendisini bekleyen paketin küçüklüğünden hoşlanmayan Roland'ın hikâyesi bu. Gözümüzün önündeki küçük hediyeleri görmeyen hepimizin de diyebiliriz.

Kocaman yılbaşı ağacının dibindeki el kadar hediye onu mutlu edecek değildi ya. Daha büyük olabilirdi, biraz daha büyük, tam boyu kadar! Yok, yok daha da büyük hani evinden de büyük! Yeter mi? Yetmez! O kadar büyük olmalı ki dünyalardan da büyük! Roland'ı dünya tatmin edecek gibi görünmüyor, iyisi mi bir roketle uzaya çıkmalı... Fakat sonsuz uzayda kendine göre bir hediyeyi bulabilir mi? Yeterince dolaşırsa belki. Ya da artık o kadar dolaşmıştır amacından o kadar uzaklaşmıştır ki ne istediğini bile unutur. O anda, işte tam o anda gördüğü küçücük bir nokta hediye olur Roland'a: Dünya. Belki gökyüzünden bir yerden bakıp evinden ne kadar uzaklaştığını görünce en büyük hediye evi olur insana. Roland roketini dünyaya çevirir, yeryüzüne iner ve dünyanın en güzel hediyesinin evi ve ailesi olduğunu bilmenin huzuruyla kucaklar onları.

Her şey elimizin altındayken daha, daha, daha fazlası diye hayıflanan insanlar olmamızdan çok önce; biraz dünyanın dışına çıkıp bakmak en iyisi olsa gerek.

Ne istediğini bilmez, istediğinin yanı başında olduğunu fark etmez, her zaman "daha" diye dolaşırsa uzay boşluğunda kaybolacağını bilen tüm çocuklara.■

Çizimlerin ifade gücü	★★★★★
Öykünün özgünlüğü	★★★★★
Grafik tasarım	★★★★★
Hedef kitleye uygunluk	★★★★★
Baskı kalitesi	★★★★★

Çocukluğumuzun tanıkları: Çocuk dergileri

Çocukken tanıştığı, okuduğu dergileri kim unutabilir ki?

Yazan: **Doğan Gündüz**

"*Ben Gelincik* ile *Afacan* dergilerini takip ederdim. Benden dört yaş büyük Nezih ağabeyim, fasikül olarak *Arsen Lüpen* alırdı, onu da okurdum. Dergiler evimize postayla gelirdi," diyor Nejat Hanım (d. 1923). Babası Agah İzzet (Yazgaç) dönemin Cumhuriyet Gazetesi yazarlarından biri. Nejat Hanım'ın çocukken beğenerek okuduğu *Gelincik* (1936) ve *Afacan* (1934-1943) dergilerini yayımcı ve aynı zamanda öğretmen olan M. Faruk Gürtunca, İstanbul'da çıkartmaktadır.

Heybeliada Sanatoryumu'nun baş eczacısının oğlu Ender Abi'nin (d. 1931) çocukluğunda iz bırakan dergiler ise Çocuk Sesi (1932-1947) ve *Yavrutürk*'tür (1936-1947). *Yavrutürk*'ü biraz ciddi bulan eşi Aycar Abla'nın tercih ettiği bol resimli *Çocuk Sesi* dergisini çıkaran da yine M. Faruk Gürtunca'dır. *Yavrutürk*'ü yayımlayan ise diğer bir öğretmen, Tahsin Demiray'dır ve *Haftalık Resimli Gazetemiz* (1924), *Resimli Mecmua* (1925), *Ateş* (1936-1938), *Binbir Roman* (1939-1952), *Çocuk Haftası* (1943-1950) dergilerini de çıkartmıştır.

Cumhuriyet'le birlikte çocuk dergilerinin sayısındaki artış, ileride Cumhuriyet rejimini koruyacak çocuğa verilen önemin yansımasıdır. Bu dönemdeki dergilerde ülkeyi, Cumhuriyet'i, Atatürk'ü sevme, akıllı, çalışkan, erdemli, terbiyeli ve iyi bir vatandaş olma konuları sıklıkla işlenir. Dergilerin okuyucuları çoğunlukla memur, subay, öğretmen, bankacı, doktor, avukat gibi orta veya orta üst sınıf ailelerin çocuklarıdır.

Bir göz doktorunun kızı olan ve çocukluğunda Adana'da yaşayan Beril'in (d. 1935) takip ettiği, kendi başına gidip gazete bayisinden satın aldığı dergiler ise *Yavrutürk, Çocuk Haftası* ve *Doğan Kardeş*'tir (1945-1978). Subay babasının görevi

nedeniyle çocukluğu Antakya'da geçen Mine de (d. 1945) *Doğan Kardeş*'in okuyucularındandır.

Kaliteli baskısı ve zengin içeriğiyle *Doğan Kardeş*'in çocuk dergileri içerisinde özel bir yeri vardır. 23 Nisan 1945 tarihinde yayımlanmaya başlayan dergide Gülten Dayıoğlu, Aziz Nesin, Erhan Bener, Muzaffer İzgü, Tomris Uyar, Ümit Yaşar gibi ünlü yazar, şair ve çevirmenler de yazmıştır.[1] Uzun süreli yayın hayatında çocukların dostu olmayı başarmış bir dergidir *Doğan Kardeş*. O dönemde doğan birçok çocuğun ismine ilham vermiş, adı Doğan olanların bugün bile "Kardeş" ile birlikte anılmasına vesile olmuştur.

1950-1970 yılları arasında yayımlanan dergilerde ise çizgi romanlar öne çıkar. *Pekos Bill, Tarzan, Baytekin, Tenten, Teksas, Tommiks* gibi çizgi romanlar oldukça popüler hâle gelir.[2] Ali Sinan (d. 1957), takip ettiği çizgi roman dergisi *1001 Roman*'daki kızılderili Demir Pençe Johnny Cougar'ın maceralarını unutamaz. "Okumayı biz Teksas Tommiks'lerle söktük," diyen Metin de (d. 1962) çocukluğunun çizgi romanlarını özlemle anar. Mahalleye gelen her yeni çizgi roman kitabının elden ele dolaştığı, değiş tokuş edildiği, çizgi roman kitabına misket oynandığı günlerdir o günler.

Ender'in (d. 1969) çocukluğunun dergisi ise *Milliyet Çocuk*'tur. Hürriyet gazetesinden başka bir gazete veya derginin ulaşamadığı bir şehirde, Hakkari'de büyür Ender. Fotoğrafçı babası Van'daki gazete dağıtımcısını ikna edip diğer gazetelerin, *Milliyet Çocuk* ve *Gırgır* gibi dergilerin de şehre getirtilmesini sağlar. Bu sayede Ender, *Milliyet Çocuk*'un sayfaları arasında dolaşıp İsmail Gülgeç'in resimlediği İnce Mehmet ile klasiklerin çizgi romanlarıyla, Yusuf Atılgan, Sevgi Soysal gibi yazarların hikâyeleriyle tanışır. Yayın yönetmeni Tarık Dursun K., sorumlu yazı işleri müdürü ise Ülkü Tamer olan *Milliyet Çocuk,* 12 Eylül darbesinin sancılı yıllarında, diğer çocuklar gibi Ender'i de darbe atmosferinden uzak tutar. O dönemde bankaların dağıttığı (*Başarı* 1975, *Kumbara* 1978, *Başak Çocuk* 1983 vb.) ya da diğer gazetelerin çıkarttığı (*Tercüman Çocuk* 1977, *Türkiye Çocuk* 1981 vb.) çeşitli çocuk dergileri olmasına rağmen *Milliyet Çocuk,* edebiyatı ve çizgi romanı seven çocukların öncelikli tercihi olur.

Evren (d. 1980), "Keyifle okunan çocuk kitaplarının son derece zor bulunduğu; arada bulunsa bile maddi imkânların kısıtlılığı nedeniyle yeni kitap alınamayan yıllarda on kitap gücünde bir dergi" olarak hatırlıyor *Kırmızıfare*'yi. Yeni sayılarını heyecanla bekleyen kardeşi Alper (d. 1986) ise *Kırmızıfare*'yi "okuduktan sonra bile günlerce resimlerine bakar dururdum," diyor.

Kırmızıfare dergisini Fatih Erdoğan, 1990 yılında, "Çocuklar için Edebiyat" mottosuyla çıkartır. Edebiyattan, güzel Türkçeden, insani değerlerden, birlikte mutlu olmaktan söz eden bir dergidir *Kırmızıfare.*[3] Dergide Fatih Erdoğan, Sevim Ak, Ayla Çınaroğlu, Seza Aksoy, Refik Durbaş, Melek Güngör, Nezihe Meriç, Aytül Akal, Aysel Gürmen gibi çocuk edebiyatına gönül vermiş yazarların yazıları ve Betül Sayın, Mustafa Delioğlu, Mıstık, Ferit Avcı, gibi illüstratörlerin resimleri yer alır. Dergi, 2007 yılına kadar 106 sayı yayımlanır.

Kuşaklarla birlikte çocuk dergileri değişse de çocukken okunan iyi dergilerin hafızalarda bıraktığı güzel anılar pek değişmez.

Sahi, sizin çocukluğunuza tanıklık eden, her yeni sayısını sabırsızlıkla beklediğiniz, alır almaz iştahla okuduğunuz çocuk dergisi hangisiydi?■

1 Ungan Suat, Yiğit Fadime, *"Geçmişten Günümüze Türkiye'de Süreli Çocuk Yayınları"*, Dil ve Edebiyat Eğitimi Dergisi, 2014, 10, s.184-198
2 a.g.e.

3 Binbir Kitap Çocuk Edebiyatı Araştırmaları Dergisi, Sayı 3, 1999/1

ÖDÜLLÜ BULMACA!

Bulmacamızı tamamlayıp alttaki harf dizisini doldurduğunuzda anahtar kelimelerimize ulaşacaksınız. Çözümü bulan ve **iyikitap@tudem.com** adresine, 23 Şubat 2018 tarihine kadar gönderenler arasında yapacağımız çekiliş sonucuna göre, kazanan bir okurumuza Tudem Kitabevlerinde istediği şekilde kullanabileceği 100 TL. değerinde hediye çeki armağan edeceğiz.

İyi eğlenceler!

SOLDAN SAĞA

2. Çetin Öner'in, "Siyamlı Kediler Tarihi"ne geçmiş kedisi.
6. Tolkien'in, oğlu Michael için yazdığı masalsı öykü.
7. Morpurgo'nun *Savaş Atı* eserinde öyküsü anlatılan.
8. Küçük korsan Bücür Bora'nın dövmesini taşıdığı hayvan.
9. .... Tohumcu - *Dünyayı Değiştiren Kız*'ın yazarı.
10. Bucks Free .... - Genç Pratchett'ın bir dönem çalıştığı gazete.
12. .... Haberler - Pırıl ve Fabo'nun çalıştığı gazete.
16. Maymun görünümlü Hint tanrısı.
17. *Keçi Zlate ve Diğer Öyküler* kitabında, bazı öykülere ev sahipliği yapan köyün adı.
18. Katherine Applegate'in görünmez kedi kahramanı.
19. *Başkan ....!* - Gorgias'ın Trump'a dönüştüğü eser.

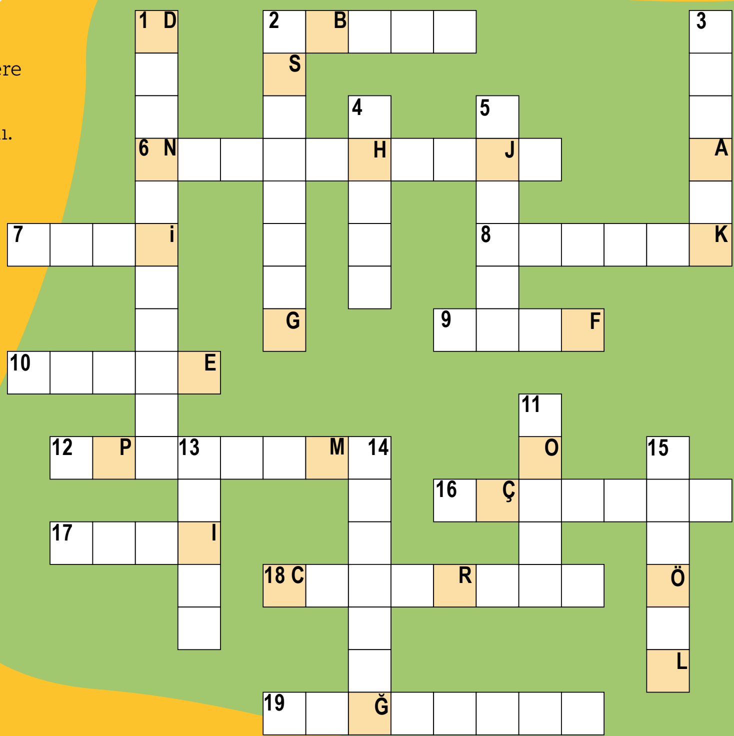
YUKARIDAN AŞAĞI

1. Korkunç yüzme antrenörü .... - Öğrencileri için Boris Kwikzilver.
2. 15 Ekim 1869'da çıkan, ilk Türkçe çocuk dergisi.
3. Elif Yemenici'nin kalbi kırık kahramanı.
4. Behrengi'nin rüyasında bile doyamayan çocuk kahramanı.
5. Balkonyalı Lenka'nın kardeşi
11. Küçük Prens'in ziyaret ettiği yedinci gezegen.
13. *Kültür Alışverişi*'nin fil kahramanı.
14. *Kora ile ....* - Hanzade Servi kitabı.
15. M. G. Leonard'ın böcek çocuğu.

Açıklama: Bulmaca tamamlandığında, turuncu renk zemin içinde kalan harfleri, alfabetik sıraya göre dizdiğinizde aradığımız yanıta ulaşacaksınız.

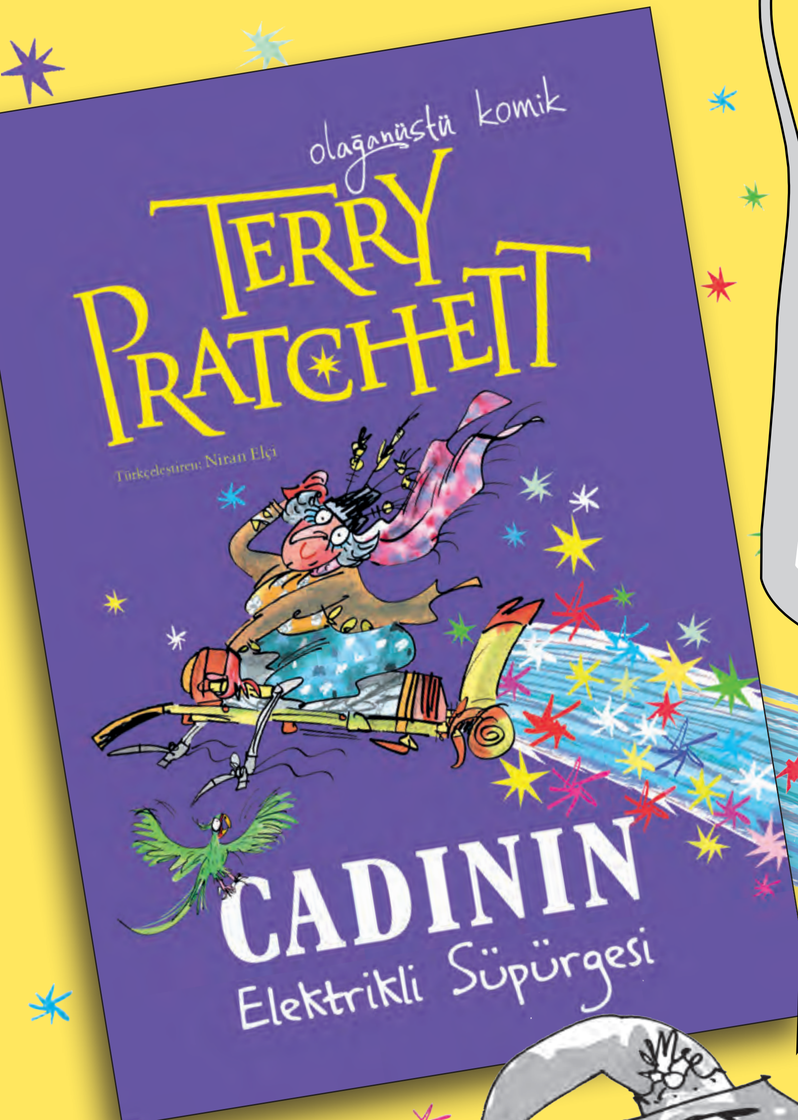
Geçtiğimiz haftanın çözümü ve kazananı:

İyi Kitap'ın geçen sayısında yayınladığımız bulmacayı çözen okurlarımız, **"YÜZ SAYIDA İYİ KİTAP"** anahtar kelimelerine ulaştılar. Doğru yanıtı bulan okuyucularımız arasında yaptığımız çekilişte ise sayın Tuncay Mil, Tudem Kitabevlerinde kullanmak üzere 100 TL. değerinde hediye çeki kazandı.

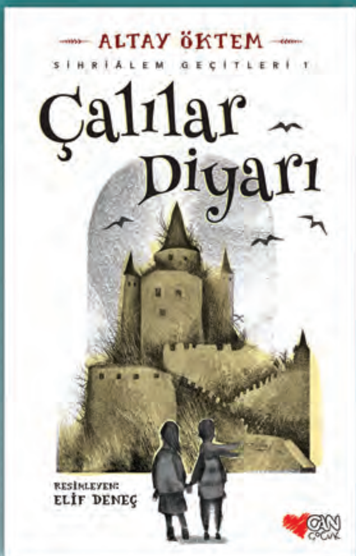

ÇÖZÜM

A	B	C	Ç	D	E	F	G	Ğ	H	I	İ	J	K	L	M	N	O	Ö	P	R	S

olağanüstü komik
TERRY PRATCHETT
Türkçeleştiren: Niran Elçi
CADININ
Elektrikli Süpürgesi

Şubat ayında yeni kitaplarımız

Garigya'nın kapısı, gizemlerle ve tehlikelerle dolu bir maceraya doğru savrulurcasına açılıyor!

Şiir, roman ve öyküleriyle tanınan Altay Öktem'in çocuklar için yazdığı bu ilk kitap, okurları fantastik diyarlarda heyecanlı serüvenlerle buluşturan Sihriâlem Geçitleri dizisinin birinci kitabı. Öktem, ilk kez 2010'da kaleme aldığı bu romanda, çocukları dayanışma, dostluk, kararlar ve sorumluluk üzerine düşündüren, tek solukta okunacak bir hikâye anlatıyor.

Küçüğüm zamanın geçişi hakkında, sevgi hakkında ve yaşam döngümüz hakkında şiirsel bir hikâye. Sayfaları çevirdikçe, karakalem İllüstrasyonlara eşlik eden basit sözcüklerin, evrensel bir hikâyeyi şiirsel bir sadelikle anlattığına tanık olacaksınız.

Tüm annelere ve çocuklarına.

Kitaplarla, kütüphanelerle ve okumanın gücüyle ilgili unutulmaz bir macera.

On üç yaşındaki Juan yaz tatilini tuhaf dayısı Tito'yla geçirecektir. Juan, dayısının devasa bir kütüphaneyle kaplı evinde garip bir şey fark eder: Kitaplar kendi başlarına hareket etmektedir! Yakalaması neredeyse imkânsız olan "Vahşi Kitap"ı bulmak da onun görevidir. Peki hikâye hırsızı "Korsan Kitap" peşine düştüğü "Vahşi Kitap"a ulaşmadan önce Juan ve yeni arkadaşı Catalina onu bulabilecekler mi?

cancocuk.com cancocuk@cancocuk.com facebook.com/cancocukcom twitter.com/Can_Cocuk instagram.com/cancocuk